

AZ AMATŐR

MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

**A MAGYAR AMATŐRÖK ORSZ.
SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS
KÖZLÖNYE**

MEGJELEN HAVONTA KÉTSZER

SZERKESZTŐ-
SÉG ÉS KIADÓ-
= HIVATAL:
BUDAPEST, VII.,
KIRÁLY-UTCA 89.

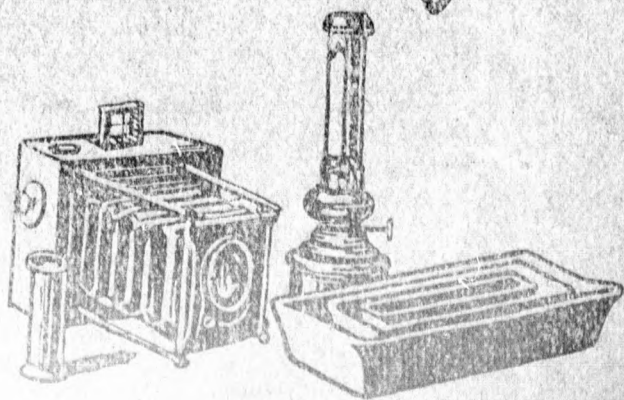
SZERKESZTI
KOHLMAN ARTUR Dr.
• • • • •

ELŐFIZETÉSI ÁR
EGÉSZ ÉVRE:
= 14 KORONA
EGYES SZÁM =
ÁRA 60 FILLÉR

BARTA. E. 06.

"Pátria" r.-t. nyomása
Budapest, Üllői-ut 25

□ Legrégibb és legnagyobb üzlet
e szakban. □ Alapítva: 1878. □

PEJTSIK KÁROLY

□ FÉNYKÉPÉSZETI CZIKKEK SZAKÜZLETE □

IV., Városház-utca 1 BUDAPEST Kossuth Lajos-utca 1
(Standard-palota) alatt

Ajánlja:
minden
a fényképe-
szeti szak-
mába vágó
készülékeit
és czikkeit
jutányos
árban.

műterem
kizárólag
amatőr-
célokra.

□ □ □ □

Felvilágosítás
és képes nagy
árjegyzék □ □
□ □ kívánatra
a legnagyobb
késztséggel.

„AZ AMATŐR” BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 89. SZ.

Hirdetéseket kizárólag
csak a kiadóhivatal
vesz fel.

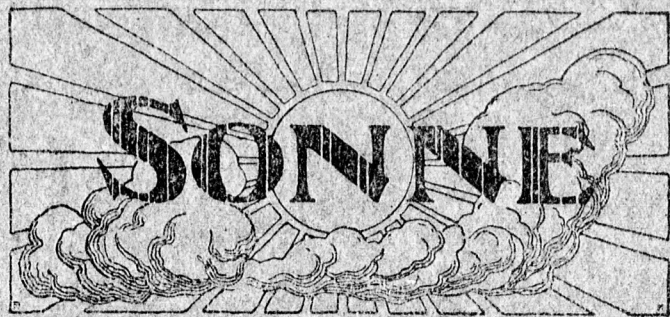
Inserate werden ausschlisslich
bei der Insertions-
Abteilung der Administration
angenommen.

BRUST J. ÉS FIA BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁCZI-UTCA 12. SZÁM.

Ha a legfinomabb angol, valamint honi ipar gyártotta szövetekből; ha a legjobb angol szabás szerint; ha a legkényesebb igényt is kielégítő izléssel óhajt ruházkodni; ha előkelő, művészi díszmagyar óhajt készíttetni. — forduljon

BRUST J. ÉS FIA ANGOL URI SZABÓ CÉGHEZ
TELEFON-SZÁM 11-72. MŰTERME:
BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁCZI-UTCA 12. SZÁM

Megrendeléseknél szíveskedjenek lapunk hirdetéseire hivatkozni.

KÉPES
SZÓRAKOZTATÓ
AMATŐRFÉNYKÉPEZÉSI
FOLYÓIRAT
Berlin—Welmersdorf.

Minden 14 napban megjelenik egy füzet.
☞ Minden füzet csak 20 Pfennig. ☛

4000 márkán felül kitűzött
díjak.

Minden füzet önmagában lezárt egész!
Rövid általánosan érthető cikkek!
Számos jó fénykép! Előfizethető
közvetlenül, vagy „Az Amatőr” útján.

Photographische Mitteilungen

Gazdagon illusztrált fél-
havi műkedvelői folyóirat.

Szerkeszti: Paul Hannecke. | Kép-Szerkesztőség: Fritz Loescher.

Évente 24 kvartálaktu füzet.
12 gravürrel és mintegy 24 egyszínyomású képpel.

Ára negyedévenként 3.— márka.
Kereszkötés alatt 3.60 márka, külföldre 4.50 márka.
Mutatványszám ingyen.

Kiadó:
Gustav Schmidt, Berlin W. 10.

Előfizetési felhívás!

Az ezen év folyamán lapunk
műmellékleteként megjelenő összes

MŰLAPOKRA

melyeket külön ÖSSZEGYŰJTVE
MŰVÉSZIES VÉDŐBORITÉK-
BAN ez év karácsonyára adunk
ki, ELŐFIZETÉST HIRDET

„AZ AMATŐR” kiadóhivatala.

A 24—30 műlap előfizetési ára borítékkal
együtt . . . . . 3 kor.
Megjelenés után . . . . . 5 korona.

KERETEKET

művészi kivitelben,
fényképekhez és festmé-
nyekhez olcsón készít

A BAZÁR-
UDVARBAN

SCHNEIDER FERENC

KÉPKERETEZŐ

BUDAPEST, IV., KORONAHERCEG-UTCA 7. SZ.

III. javított és bővített kiadás. 5—6000 pld.

KISS ZOLTÁN:
A FÉNYKÉPEZÉS KÉZIKÖNYVE.

Közel 100 szöveggel és 15 különböző színekben nyomott képmellék-
lettel. Ára csak 1 korona 50 fillér. Portómentes küldéssel 1.80 kor.
Megrendelések a „Fotográfia” kiadóhivatalának Szombathely cím-
zandók. Részletes tartalomjegyzék kívánatra ingyen küldetik meg.

Könyvek :: Folyóiratok

AZ OSSZES HAZAI ÉS KULFÖLDI
művészeti és szakkönyvek, valamint folyóiratok
megrendelhetők „Az Amatőr” kiadóhivatalában

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

A VELOX

nevü gázfény mellett fejlesztető papir, mely fényes és fénytelen, sima és érdes állapotban kapható, „Regulár” a lassan és „Speziál” néven a gyorsan exponáló negatívok részére.

Az egyedül valódi veloxpapirt az EASTMANN KODAK társaság ROCHESTERI NEPERA nevü gyára Amerikában állatja elő. E papir minden utánzást, mely a „velox pótlására” czimen jelenik meg, hatásban nagyban felülmul.

A veloxpapir felülvizsgált árai:

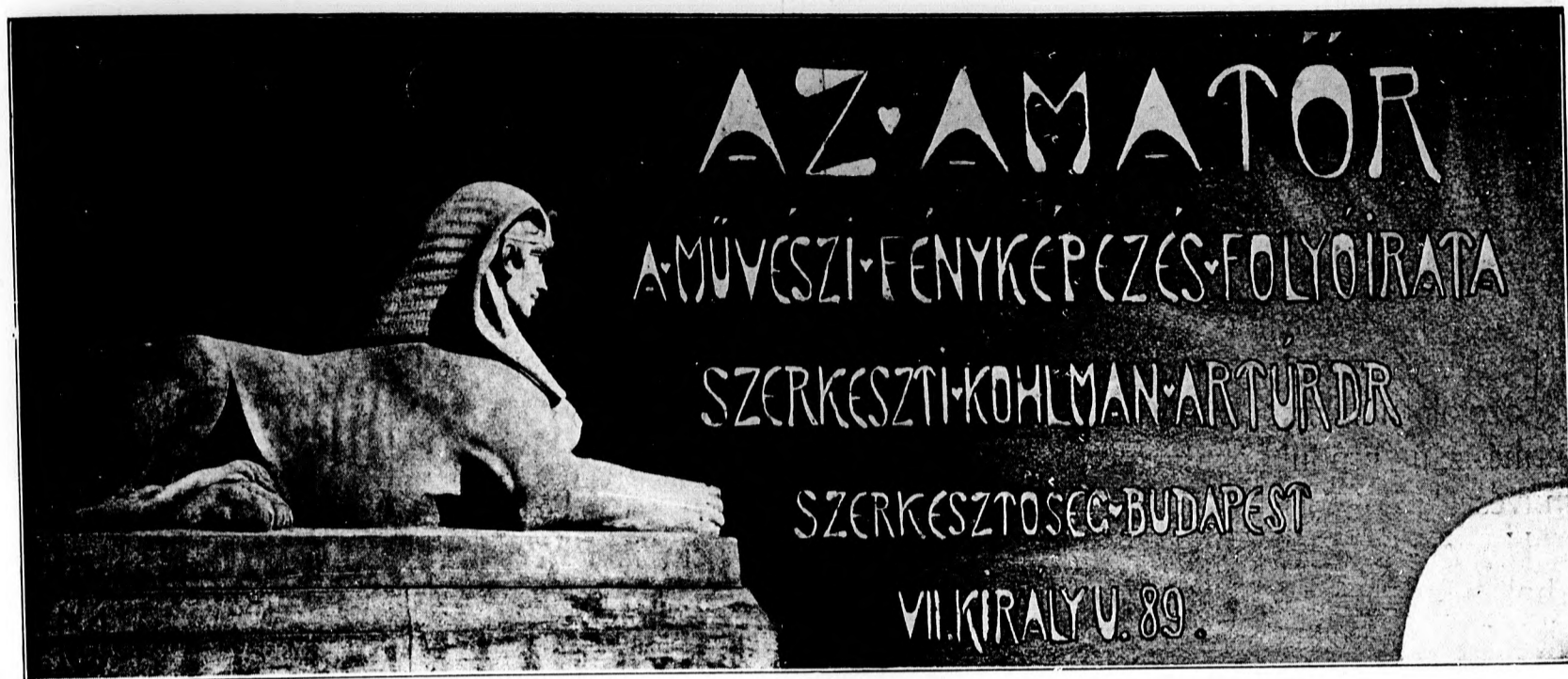
9×9 cm.	—90 K	13×18 cm.	2.10 K	
8×10 ¹ / ₂ "	—90 "	18×24 "	3.80 "	Velox tekercsek:
9×12 "	1.— "	24×30 "	6.20 "	64 cm.×3 m. . . . .
10×12 ¹ / ₂ "	1.15 "	30×40 "	10.20 "	11 " ×10 " . . . . .
8×14 "	1.15 "	51×64 "	26.— "	16 " ×10 " . . . . .
12×16 ¹ / ₂ "	1.80 "			

Levelezőlapok csomagonként à 12 darab 1 korona 15 fillér.
Az erősebb minőségü veloxpapir körülbelöl 20°/o-al drágább.

KODAK Ltd.

magyar-osztrák képviselősége: WIEN, I., Graben 29

♥♥♥♥ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni ♥♥♥♥

III A MAGYAR AMATŐRÖK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK III
 HIVATALOS KÖZLÖNYE

A művészetek népszerűsítése.

Írta: KOHLMAN ARTUR DR.

Grafikai tanintézet. Amatőr-iskolák.

BUDAPEST, 1906 február.

Műbarátok nevelésén fordul meg a művészetek népszerűsítésének kérdése. Ennek egyik sikeres módja a gyermekeknek művészeti irányban való nevelése már az iskolákban. Ez a módszer azonban egyrészt csupán a ma és a jövőben nevelkedő nemzedéknél alkalmazható, másrészt pedig csak addig, ameddig a gyermekek az iskola növendékei.

Ámde igen sok azoknak a művészi érzékű felnőtteknek száma is, akik a most fejlődő modern, művészeti irányú iskolai nevelés lelket nemesítő áldásában nem részesülhettek. És sokan lesznek ezentúl is olyanok, akik művészi hajlamaikat, képességeiket az iskolai éveken túl is fejleszteni szeretnék és rendes polgári foglalkozásukon kívül a művészetekkel is foglalkoznának, ha arra alkalmas módot és teret találnának. Hiányzik ugyanis — mindmáig — az az eszköz, mely e „magán“-passzió és ambíció kielégítésére alkalmas segítő eszközüül szolgálna.

Be kellene tehát nálunk is hozni, meg kellene nálunk is alapítani a *grafikai intézetet* és az *amatőr-iskolát*.

Ezeknek hivatása volna mindazoknak tanítása, akik polgári foglalkozásukon kívül művészi vágyat és tehetséget is éreznek magukban. Meg kellene adni ezeknek a módot arra, hogy kiváló művészek vezetése mellett úgy a grafikai, mint egyéb művészetekben továbbképezhessék magukat. A grafikai intézetekre ezenkívül még az a hivatás is várna, hogy művészibb érzékű iparosaink,

— mint amilyen a rajzolók, szakfényképezők, nyomdászok, klisőrök stb. között elegendő akad —, úgy tudományos, mint technikai, de egyúttal művészeti irányban is akként képezhessék ki magukat, hogy az, ami ipari műhelyükből kikerül, ne csak a szorgalmas tanoncnak és ügyes segédnek, vagy gyakorlott mesterembernek, hanem egy-egy képzett, intelligensen tudatos és művésziesebb izlésű ember műve legyen. Hogy erre mily égető szükség volna pl. csak a nyomdai iparban is, azt mindenki tudja és érzi, aki csak egy kevésbé művészibb kivitelű nyomtatványt is (könyvet, folyóiratot, műlapokat stb.) akar készíttetni. És hogy nálunk Magyarországon mily sok nehézségbe ütközik mindennemű ily vállalkozás, azt csak az tudja igazán, aki valaha ily fába belevágta a fejszójét. Jó acél legyen a pengéje, jól megezüstözve, aranyozva, hogy bele ne törjön. És a hozott áldozatok, a nemes ambíció hányszor törik meg éppen azokon az okokon, melyek a művészibb természetű produktumok ipari előállításánál a már finomabb izlésű embernek, — hogy a művészekről ne is szóljunk — kedvét szegni képesek.

Hogy a grafikai tanintézetek ideája nem utopia, nem is fantazmagoria, de még csak nem is „bolondgomba“, legalább a külföldön nem, — azt fényesen bizonyítják a bécsi, müncheni, berlini, párisi, londoni stb. grafikai tan- és kísérleti intézetek és azok működésének a gyakorlati életben beállott eredménye.

Az amatőriskolák hivatása művész amatőrök nevelése volna. Amatőr festők-, rajzolók-, szobrászok, műiparral kedvtelésből foglalatostkodók „szabad“ tanintézete, melyekben elsőrangú esztétikusok, hivatásos festő-, szobrász- vagy iparművészek volnának tanárok és mesterek. A művészi fokon álló, már kiforrott amatőrök is itt értékesíthetnék igazán tudásukat és tehetségüket. S ez utóbbiaknak különösen fontos szerep jutna a művészi fényképezés tanfolyamában, mert hiszen tudvalevő, hogy bár egyrészt a művészi fényképezés nálunk még nem áll azon az általánosan magas színvonalon, mint a művelt nyugaton, másrészt azonban tény az is, hogy művész amatőrfényképezőink már vannak, ellenben *hivatásos fényképező* művésznk még eddig — sajnos — egy sincs. És amíg grafikai tanintézetünk nincs és szakfényképezőink az inas és segédkorban elsajátított gyakorlati fogásokon és sablónon túl intelligenciát és művészi felfogást nem visznek bele ipari termékeikbe, addig oly szakfényképező művésznk, mint akár *Dührkoop* (Hamburgban), *Traut* (Münchenben), *Ehrfurth* (Dresdenben), *Hanny Schwarz* (Berlinben), vagy *Kosel* (Bécsben) — nem is lesz. Ezek és a többi kiváló hivatásos fényképező-művész, — milyen már nagy számmal van a külföldön, — nem nézi le oly szuverén fensőbbiséggel a művészi irányban haladó amatőr-fényképezőket, mint azt a bizony sokkal alacsonyabb fokon álló hazai szakfényképezőink teszik. A külföld hivatásos foto-művészei karöltve haladnak a nagy művészatamatőrökkel, egymást nem le-, de igenis *meg*-becsülik és egyik sem restel tanulni valamit a másiktól. Főleg pedig nem restelli, — ezt be is vallani

A csak nemrég megalakult *Magyar Amatőrök Országos Szövetsége* programjába — megvalósítandó célként — felvette úgy a grafikai, mint az amatőr-iskolák létesítését, illetve azok az illetékes köröknél való állandó szorgalmazását. És mi reméljük, hogy a szépművészetek felkarolását szívéen viselő hivatalos körök e törekvésében a szövetséget minden rendelkezésre álló eszközzel támogatni is fogják.

De egyúttal erős hitünk az is, hogy azokból a műtermekből, melyekben a művészatamatőrök nevelődnek nemcsak szép és önállóbecsű művészi munkák fognak kikerülni, hanem az is, hogy a művészi érzékkel kapcsolatosan a művészet termékei iránti oly erőteljes vágyakozás fejlődnek, mely a művásárlások iránti kedvet szinte elképzelhetetlen arányban fokozná.

A művészi érzék terjedésével, a művészetek népszerűsítése és — ennek folyamányaképen — a műpártolás emelkedése járna.

Ez volna tehát — szerény nézetünk szerint — a művészetek népszerűsítésének második módja.

Barangolások. (Cikksorozat.)

Irta: RÉVÉSZ ZOLTÁN.

IV. Néhány szó a beállításról.

A jó portré-felvételnek egyik főkélléke a helyes beállítás. Ez alatt azt értjük, hogy a felveendő személyt úgy állítjuk a gépünk elé, hogy elhelyezése természetes, izléses és nem erőltetett, megvilágítása helyes és indokolt és végül az arckifejezés, a pózzal összhangzó és előnyös legyen. Sohasem lehet eleget hangoztatni azt a szabályt, hogy a modellt ne állítsuk más pózba, mint amely nemének és egyéniségének legjobban megfelel. Az arcnak ide vagy oda igazgatása, a fejnek felfelé vagy más

H. C. Kosel, Wien

MIT IRJAK A BABÁMNAK?

irányba való elhelyezése csak akkor indokolt, ha az arcnak karaktere ezt megkívánja.

A fényképező kamarát sohase vegyük kezünkbe addig, míg a modell a kívánt állásban elhelyezve nincs. Mielőtt tehát a géphez nyúlunk, tisztában kell lennünk minden körülménnyel, mely a felvételt elősegítené vagy annak hátrányára szolgálna. Meg kell mindenek előtt állapítanunk, hogy a háttér jól van-e megválasztva, nem hat-e zavarólag és harmoniában van-e a modell állásával. Tanulmányoznunk kell továbbá, hogy mely oldalról kapjuk a legelőnyösebb világitást, ehhez képest választjuk meg a felveendő személy helyzetét s amennyiben a fény túl bő vagy ellenkezőleg, nem volna elégséges, úgy a rendelkezésünkre álló eszközökkel vagy tompítjuk, vagy elősegítjük azt.

Külső körülmények közé tartozik az is, hogy a portré-felvételnél minél kevesebben legyenek jelen, mert a felesleges emberek jelenléte igen zavarólag hat úgy a modellra, mint a fényképezőre is.

Midőn így a személyen kívül álló körülményekkel már nagyjában rendben volnánk, magát a modellt kell gyors áttekintéssel birálatunk alá vennünk. Hangsúlyoznom kell ismét, hogy gyors áttekintéssel, mert túl-hosszú tanulmányozás és ide-oda forgatás egyrészt türelmetlenné teszi, másrészt pedig kifárasztja a modellt. Ez az oka annak, hogy a túlsokáig beállított és igazgatott modell éppen az exponálás pillanatában mozdul meg s így az egész munka kárba veszett. A fényképezendő személy főbb jellemvonásait és arcának legelőnyösebb oldalát tehát legjobban még a beállítás előtt kifürkészni, mely esetben az elhelyezés igen könnyen és hamar történhetnék meg.

Ha oly esettel állanánk szemben,

hogy a modellnek testi vagy arcbeli fogyatkozásai lennének, úgy fokozottabb mértékben áll az előre való tanulmányozásnak szabálya, mert ez esetben az ide vagy oda való igazgatás kínosan emlékeztetné a testi hibájára s ennek elkerülését minden tapintatos embernek szemelőtt kell tartania.

Mindenekelőtt fontos azonban, hogy tisztában legyünk azzal, tulajdonképpen mit és hogyan akarunk fotografálni. Vajjon direkt portrét-e, mely esetben legfőbb súlyt a személyi hasonlatosságra kell helyezni. Természetesen minden fentebb írt körülmény figyelembe vételével.

Vagy pedig arctanulmányt, amidőn a személyhasonlatosság *másodrendű* és inkább az arc főjellemvonásának felhasználásával egy-egy helyzet, gondolat, póz-, világítási- vagy egyéb tanulmány domborítandó ki. Ilyenkor azután a sikernek mérve attól függ, hogy az eszményített idea, — mint tanulmány — hasonló impressziót ébreszt-e a szemlélőben, mint a milyen bennünket a felvétel eszközlésére ösztönzött. Ez esetben tanulmányoznunk kell, melyek a felveendő személy különös jellemvonásai, milyen a kedélye: vigságra, komolyságra, vagy ábrándozásra hajló-e.

Csak a midőn már minden külső és belső körülménnyel tisztába jöttünk, nyúlhatunk a *kompozícióban másodrendű* szerepet játszó kamarához — a felvétel eszközlése végett.

□

□

Rausch Ernő, Budapest

STÁJERBEN. (Iskolai kiállításból.)

A fényképezés esztétikája.

Írják: LÁNG ANDOR és KOHLMAN ARTÚR DR.

Az amatőr-fényképezés hovatovább elhagyja azt az utat, melyen elindult, hogy helyét a „modern sportok“ között elfoglalja. A merre a kis kodak csattogva-csettegve elhaladt, mindenütt híveket toborzott. Gyors népszerűségét azoknak az élvezeteknek köszönheti, melyek e kis mesterségnek sajátos, kissé tudományos de egyúttal művészkedési és az ezekből alakuló, bár szerény alkotási jellegéből származnak.

Ámde a kis masina nem állt meg ez első útján. Új mesgyéket keresett, járatlan utakat, melyek a „sport“-nál sokkal jelentékenyebb nyugvópontokhoz vezessék. A tudomány elemei a tudomány terére, az alkotási elemek pedig a művészetek magaslatai felé terelték. Így lépett át a szerény kis sportok köréből egyrészt a tudomány, másrészt a művészetek szolgálatába.

A komoly amatőr-fényképezőnek tehát e két széles mező áll nyitva. És minthogy az amatőr-fényképezésnek komolyabbik ágai közül a művészi mindinkább gyökeret ver nálunk is, ambiciózus olvasóink részére egy *újabb cikksorozat*ot indítunk meg. E sorozat tárgya a fényképezés esztétikája lévén, egymásután sorra vesszük azokat az irányelveket, melyeket a művészi fényképezésnél mellőzhetetleneknek vélünk. Reméljük, hogy mikor ily módon programunk egyik főpontjának, — a magasabb fényképezésre való tanításnak, — erre a mezejére lépünk, ezzel egyúttal olvasóinknak egyik — talán régi titkos — óhajtását is teljesítjük.

A cikksorozatban *Láng Andornak* és *Kohlman Artúr dr.-nak* egy-egy cikke felváltva kerül sorra. Mindegyik cikk egy-egy kérdést ölel és dolgoz fel és önmagában teljesen lezárt egészét képez. Mindamellet a cikkek akként fonódnak egymásba, hogy a maguk összességében — az egész sorozat — egy nagy és szerves egészét képezend.

Az első cikk: „*A művészi felvételekről*“ címmel lapunknak legközelebbi számában jelenik meg és *Láng Andor* írja.

Mi megy végbe a lemezek erősítésénél?

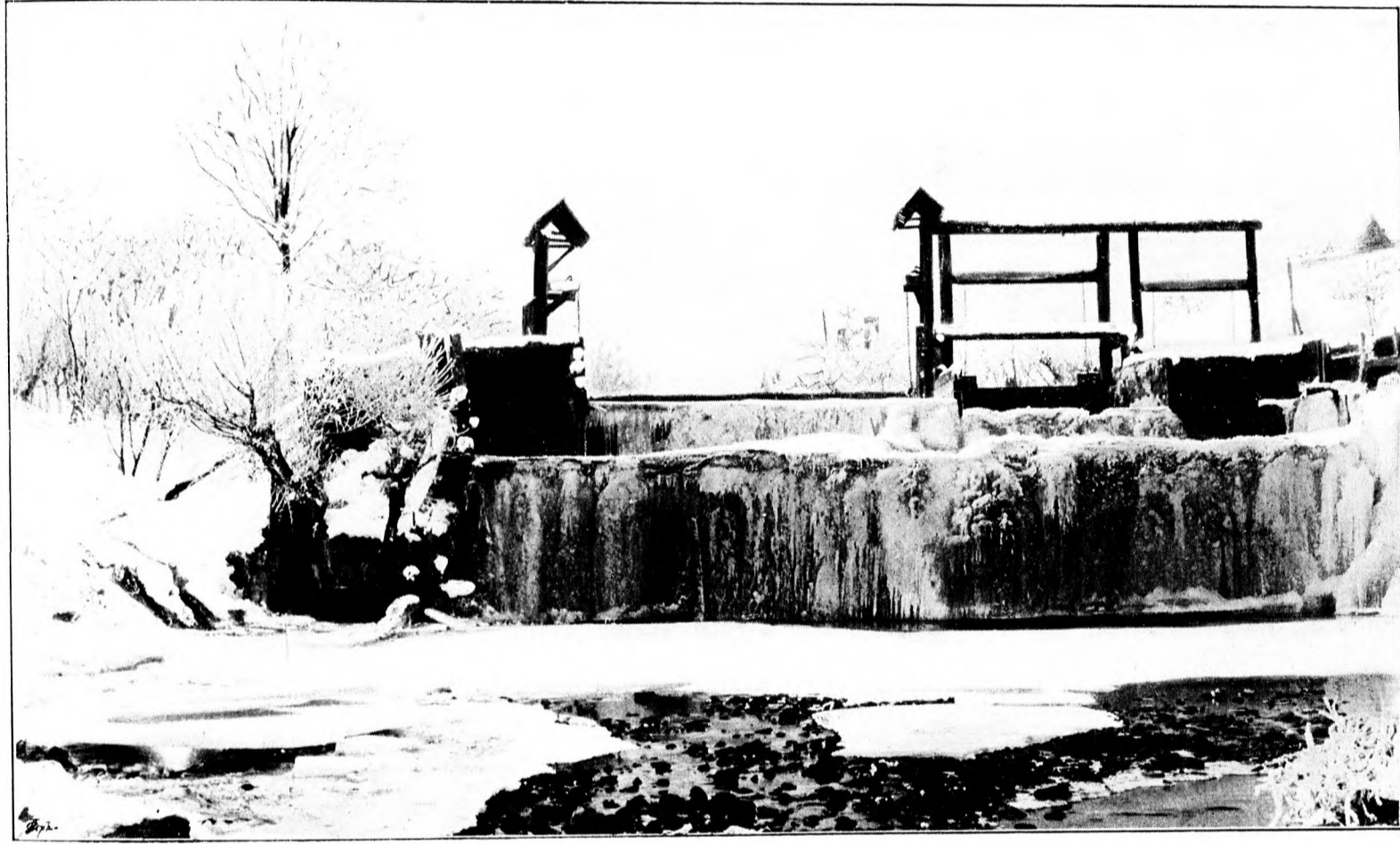
Irta: PUSZTAY MIKLÓS.

A „corrigez la fortune“ elve a fényképezésben igen gyakori alkalmazást talál. Gyakran kell megjavítanunk azt, ami a kedvezőtlen körülmények (pl. rossz világítás, hosszabb expozíció lehetetlensége, a lemeznek fátyolos volta, túlhívás kényszere, szolarizáció, foltok, lemezhibák stb. stb.) hatása alatt, minden elővigyá-

melylyel lemezünket a további eljárásra alkalmatossá téve, felvételünket a kárbavesztéstől megmentjük. Ha szépséghibák — mint foltok, lyukak, pontok, karcok éktelenítik el lemezünket, szépségtapaszhoz fordulunk. Ilyenül szolgál a retus.

Mindegyik javítási eszköznél fontos, hogy azt helyesen, okkal-móddal és *tudatosan* alkalmazzuk. Mert nincs ugyan kizárva, hogy egyszer-mászor eltaláljuk, hogy mily szert

R. Hagen, Eibiswald.

BEFAGYOTT GÁT

zatunk mellett is lemezünkre kerül, annak szépségét, értékét és ezzel felvételünknek sikerét nemcsak csökkenteni, de gyakran teljesen lerontani is képes.

Aszerint, hogy mi a hibája lemezünknek, más és más a korrekciónak eszköze is. Ha lemezünk az elégtelen megvilágítás következtében gyenge, meg kell *erősítenünk*. Ha teljesen vagy részlegesen túlságos a megvilágítás, vagy fátyol a baj, akkor a legyengítés az a mód,

vegyünk lemezeink javításához, hogyan bánjunk vele, ámde vajjon kárpótol-e bennünket a véletlenül eltalált szer és eljárás a máskor — és sokkal többször — eltévesztett következtében beálló sikertelenségért, sőt mi több, teljes megsemmisülésért? ... E kérdéseinkre a feleletet olvasóink maguk adják meg.

A szürkös, vagy nem eléggé kedvező világítási viszonyok — késő ősszel, télen, de más évszakokban is kora hajnalban vagy a közelgő

Esterházy
Mihály gr.,
Cseklész

RÉGI
SPANYOL
KAPU

estszürkületkor — gyakran lehetlenné teszik a leghangulatosabb, legérdekesebb és leghatásosabb felvételeket is. Merthogy a világosság a fény ma még elengedhetetlen kelléke annak a képezésnek, mely nevét is attól vette. Ámde vannak oly vegyi eljárások, melyeknek kellő ismerete képessé teszi a fényképezőt akkor is eléggé, sőt teljesen jó felvétel elérésére, ha a világítással ugyancsak takarékoskodott, vagy a kellő megvilágítás lehetőségét rövidre szabta a — véletlen.

Ezekre az eljárásokra tehát főleg az amatőrnek igen gyakran van szüksége. Azt hisszük tehát, hogy nem végzünk hiábavaló munkát akkor, midőn ez eljárással — *a lemezek erősítésével* — kissé behatóbban foglalkozunk.

Reámutatunk tehát azokra a vegyi folyamatokra, melyek a lemezben az erősítés több módjánál — annak tartama alatt — végbe-mennek.

Ezzel azt célozzuk, hogy olvasóink, megismerkedvén a ható okokkal és a hatással, szükség esetén *tudatosan* forduljanak egyik vagy másik erősítési módszerhez.

A negatív lemez rétege tudvalevőleg többé-kevésbé nagyszámu tiszta ezüst-szemcséből áll, melyeknek nagysága körülbelül egy milliméternek $\frac{2}{1000}$ -ed részét teszi. E parányi kis ezüst részecskék a lemez rétegét képező zselatinban elhelyezvük és számuk, valamint nagyságuk és elhelyezkedésük adja meg a lemez mindenkori feketeségét, illetve fedettségét. A hol ily ezüst részecskék teljesen hiányoznak, üveges rajzokat, árnyalatokat egyáltalán nem tartalmazó részeket nyerünk, melyek korrigálására többé eszköz nem áll rendelkezésünkre. Ámde ez a legritkább esetek közé tartozik és bár szabadszemmel lemezünknek egyes részei gyakran teljesen üvegeseknek látszanak is, mégis tartalmaznak ezüstparányokat, melyeknek érvényesítésére, erősítésére törekszünk akkor, midőn lemezünket erősítjük. A gyengén fedett — de mégis már fedettnek látszó részek erősítése természetesen — könnyebb.

Az erősítéssel ugyan nem vagyunk képesek az ezüstparányok számát szaporítani, ámde a meglevőket jelentékenyen megnagyíthatjuk. Az e célra szolgáló sok erősítési módszer közül legjelentékenyebbek a *higany-* és az *uran-*erősítés. Mindkettőnek lényege az, hogy idegen alkatrészeknek az ezüstparányokhoz való hozzá-rakódása eredményezi. Ez idegen alkatrészek oly különös vegyi folyamatnak köszönhetik keletkezésüket, mely az ezüstparányokat is többé-kevésbé átváltoztatja, vagy legalább is megtámadja.

A higanyerősítőnek legegyszerűbb faja a 2%-os higanychloridoldat (sublimát). Ez oldat a lemez ezüstjét — ezüstchlorid és higanychlorúr képezése mellett — megtámadja. Ha már most a halványító higanyoldat után lemezünket a feketítő kénsavas natronba tesszük, a higanychlorúr fekete higanynyá redukálódik, amely rendkívül finom gyöngyöző csöppekben a lemez zselatinrétegében kiválik, míg az ezüstchlorid részben ezüstté redukálódik, részben — és pedig nagyon is — kioldódik.

Mint hogy ez eljárással lemezünknek csak csekélyebb fokú megerősödését vagyunk ké-

pesek elérni, vagyis az egész vékony, teljesen födetlen lemezből lágyat, a lágyból kevésbé erőteljesebbet, ellentétűsabbat, — az erősítés fokának emelése céljából öntsünk néhány csepp bromkaliumot a higanychlorid-oldathoz. Ez esetben az ezüstchlorid helyébe ezüstbromid keletkezik, mely a kénsavas natronban csak kevésbé oldódik, a rétegben megmarad és így a lemez sűrűségét, illetve fedettségét fokozza.

A feketítés kénsavas natron (sulfit) helyett ammoniakoldattal is történhetik. Ekkor a meghalványított higanychlorúr keletkezik, amely erőteljes fedettséget eredményez. Az ezüstchlorid, illetve az ezüstbromid a feketítésnek e módjánál is részben vagy teljesen feloldódik, azonban itt is az ezüstbromid kevésbé, mint az ezüstchlorid, amiért is a feketítés e módjánál is a bromkaliumot tartalmazó ezüst nagyobb fokú erősítést eredményez.

A legnagyobb mérvű feketítést érjük el, ha az erősítés után a lemezt *rendes előhívóoldatban* feketítjük. Ez az ezüstsókat fémezüstté redukálja és a higanyzókat úgancsak fémhiganyvá. Minthogy az ily módon keletkezett fémhigany körülbelül megfelel az eredetileg megvolt és megtartott ezüst mennyiségének, az így keletkezett lemez erősödési fokát csaknem a kétszeresére emelhetjük.

Az uranerősítő egyik leggyakoribb faja az az oldat, mely vörös vérlugsóból (ferricyan-kalium) és urannitrátból áll és a következőképen hat. A ferricyan-kalium a negatív ezüstjét fehér ferrocyanézüstbe változtatja át, ami mellett a ferrocyan-kalium keletkezik. A ferrocyan-kalium az uransóval vörösbarna ferrocyanuránt képez, amely a visszamaradó ezüstszemcse körül rakódik le. A vörösbarna színnel járó nagyfokú fődési képesség az uranerősítő nagyobb-szerű hatásának és elterjedtségének titka. Az uranerősítő azonban könnyen túlkeménységre vezet, éppen e sajátságánál fogva, főképen arcképlemezek erősítéséhez a higanyerősítőnél kevésbé alkalmas. A ferrocyan a vízben némileg oldható lévén, a hosszú mosás ismét

a lemez legyengüléséhez vezet, ami fokozottabb mértékben következik be alkáliákat tartalmazó folyadékban, pl. szódás, meszes vagy ammoniakos vízben. Nem tart sokáig és az e folyadékban áztatott uranerősítette lemezek uranfődése teljesen eltűnik.

Úgy a higanyerősítés, mint az uranerősítés előtt a lemez alaposan (folyóvízben egy óráig is) kimosandó, mert az erősítő oldatok a natront nem túrvén meg, azoknak helyén foltok, kimart lyukacsok keletkeznek.

Mindkét erősítési mód végeredményében keményebb, ellentétebb lemezeket eredményez, aminek magyarázatát a leírt vegyi folyamat önként adja. Ugyanis csak minden meglevő egyes ezüstszemcséhez rakodik le fém vagy sóparány. Ily ezüstszemcsék pedig a lemez jobban megvilágított helyein nagyobb számban lévén, mint a mindcsekélyebben megvilágított helyeken, ezek még jobban erősöd-

Limbeck Sándor dr., Pozsony
TÉL A PATAK PARTJÁN

Alfonz
Stroll,
Berlin

GÁTAK

nek meg, ami túlhosszú erősítés esetén esetleg keresztül másolhatatlanul fődött részletekre is vezethet. Viszont azonban világosabb helyeken is megerősödvén a lemez, az üveges részeknek a másolaton színfeketeséget eredményező ürességének helyébe rajzot is kapunk. Nehogy azonban úgy járjunk, hogy a hosszas procedura végén ott legyünk, ahonnan elindultunk, vagyis: kaptunk ugyan némi rajzot a gyengén kiexponált részekben is, ámde, míg az erősítés folytán erősen fődött részeket átmásoljuk, a hosszú másolás következtében ezek „elégnek”; egy óvszabályt és egy utólagos orvosszert ajánlunk.

Ne hagyjuk lemezünket tovább az erősítőben, mint ameddig a gyengébb helyeken is kielégítő rajzot, fődést kapunk.

Ha pedig ennek dacára is túlkemény, vagyis helyenként túlfődött lemezeket kaptunk, ne tekintjük az egyoldalú eljárással a korrekciót befejezettnek, hanem alapos mosás után *gyengítsük* le — éppen e túlfődött helyeket.

E célra pedig kitűnően használható az ammonium-persulfat, mely az átlátszóbb részek rajzát, fedettségi fokát meg nem támadja.

Az így végigvitt korrekcionális eljárásunk eredménye búsásan kárpótolandó a vele járó fáradtságért. S e kárpótlás egy minden részében rajzot feltüntető *harmonikus* lemez lesz.

A ki pedig eredeti lemezét félti, s a fáradtságot nem sajnálja, gyakorolja be magát e kettős korrekcióba — értéktelen felvételek hasonló eljárásra szoruló lemezein, vagy készítsen az eredeti lemezről másodlat-negatívet.

Negativek a brómpapír nagyításokhoz.

Német eredeti után írta: FEJÉR IMRE.

Tudvalevőleg a negatívról vetítés útján közvetlenül pozitív nagyítást is készíthetünk brómpapírosra. A kis negatív tehát ehhez a processushoz az első feltétlenül szükséges kellék. A papírra való direkt nagyítással sokkal szebb, tisztább képet érünk el, mintha először nagyított negatívot készítenénk. Használjunk lehetőleg fénytelen, sőt érdes papírost, mert a szemcsézet legtöbb esetben előnyére válik a képnek, amennyiben a légyságot nagy mértékben fokozza. Megvan azonban az a hátrányuk, hogy retusálni éppenséggel nem, vagy csak igen nehezen lehet.

A legtöbb esetben a nagyításra nem készül külön lemez, hanem a meglévő anyagból választjuk azt ki. Hogy a tárgy szempontjából mily kép legalkalmasabb a nagyításra, azt bajos eldönteni. Egy-egy felvétel, amelynek semmi különösebb értéket nem tulajdonítunk, nagyítva rendkívüli hatást gyakorolhat. Általában alkalmas a nagyításra a mérsékeltlen gyenge, lágy negatív, mely *összhangzatos* jellegű és jó árnyalat lefokozással bír. Ilyen lemezről szakavatott műveletek után a készülékek és a fények tudatos felhasználásával igen jó eredményeket lehet elérni. Ha a negatív az ú. n. „Normalkarakter”-től eltér, akkor ezt a fény felhasználásának arányosításával kell kiegyenlítenünk. Azért jó a lehető legerősebb fényforrás, mert a nagyítandó negativek exponálásánál könnyebben lehet

szabályozni. A nappali fényt is igen jól fel lehet használni az esetben, ha lágy negativekről akarunk erőteljes nagyításokat készíteni. Egyébként ezzel a mindenkinek ingyen osztályrészül jutó fénynyel még kemény és túlfedett negatívokról is lehet lágy és harmonikus nagyításokat készíteni. A magnézium fény főleg azért alkalmas, mert a túlerős részletellentéteket igen jól kiegyenlíti. A vetítő készülékekhez való negativeknek lágyaknak és kevésbé fedve kell lenniök. A leggyengébb fényforrások alkalmazásakor felhasznált negativek csak túlságosan gyengék lehetnek, mert így is igen ellentétdús nagyításokat eredményeznek. Ezt sem szabad azonban túlzásba vinnünk, mert bizony igen sok az olyan amatőr, aki kis negatívjeit azáltal, hogy *túlsoká hagyja a rögzítőben*, teljesen elerőtleníti. Az ilyen negativeket csak egy esetben lehet használni, t. i. ha olyan vetítő készülékünk van, amelybe igen gyenge fényforrást is lehet alkalmazni.

Nagyon ügyeljünk arra, hogy a lemez az előhívás alatt fátyolt ne kapjon, ami a nagyításnál igen zavarólag hat, amennyiben erősen fénytompító energiával bír. Egy esetben azonban az ilyen lemezek is megfelelnek, ugyanis mikor erőtlen lemez és intenzív fényforrás szerepel együtt; hátrányos azonban akkor, ha lemezünk erős és a fényforrás gyenge. Utóbbi

esetben gyenge vörös-vérlugsó oldattal kell eltávolítani a fátyolt. Túlgyenge lemezek használhatóvá tétele a sokféle erősítő szerek valamelyikének igénybevételével történjék; legjobban az uránt használhatjuk. Előfordul az az eset is, hogy egy negatív, melyet nagyon szeretnénk kidolgozni, túlságosan hosszú eljárást igényel. Ilyenkor csak egy sikerült negatív-másodlat előállításához fordulhatunk. Mindenekelőtt lámpavilág mellett az eredeti negatívról egy diapozitívet készítünk és erről levehetjük a „duplikát“-negatívot. Ha az eredeti nagyítandó negatív túlerős, akkor rövid, de intenzív megvilágítást alkalmazunk. Homályos negativeknél pedig a fényhatást selyempapírral való eltakarás által mérsékeljük.

Mivel manapság már tehetségünkben van a diapozitívet és a duplikát-negatívot fedettre vagy gyengére fejleszteni; továbbá számos más módon (pl. mattlakkal, grafittal, retusálással stb.) hibás negativeket kijavítani, mindez azt bizonyítja, hogy ügyes amatőr minden körülmények közt helyre bírja hozni negatívjeinek kisebb hibáit. A diapozitívek készítésénél soha se használjunk chlorezüst vagy chlorbromezüst lemezt, hanem csak bromezüstöt. A chlorbromezüst anyagnak az a hibája, hogy a fedetlen részek túlságosan átlátszóan jelennek meg.

Horváth C.
Guido,
Budapest

TAVASZI
HANGULAT

Lajossy Gyula
főhadnagy,
Eperjes

MALOM
A TAPOLCA
FORRÁSÁNÁL

A háromszínyomás gyakorlatából.

II.

Az érzékenyítők.

Az äthyl-vörös, melyet először *Miethe* tanár alkalmazott a fényképezés céljára, az egyetlen festő-anyag, mely a lemezt eléggé panchromatikussá teszi. Igaz ugyan, hogy némely esetben nem felel meg teljesen a célnak, de ez nem gyakori, amit *Miethe* tanárnak és másoknak háromszínyomatai bizonyítanak. Mivel pedig pinachrom-lemezek a legnagyobb érzékenységgel bírnak a zöld iránt, azért a legjobb pánsenzibilizáló anyagnak van elismerve. Újabb kísérletek révén szerzett tapasztalatok alapján ajánlatos a pinachrommal való senszibilizálásnál az ammoniák hozzátételét elhagyni. Az így preparált lemezek érzékenysége csak elenyészően kisebb, rendkívül tiszta negativeket adnak és négy-öt hónapig elállnak. A kintartási arány a három szűrő (kék, zöld és vörös) mögött 1:4:3. Mivel a kék szűrőnél kell, hogy négyszer olyan hosszú legyen az exponálás, azért rendes körülmények közt és közönséges lemezekkel való felvételeknél az exponálás harminckétszer kisebb mint itt. A pinachromot eddig még az isocyanin-sor egyetlen tagja sem mulja felül, teljesen megfelel mindama követelményeknek, miket a háromszínyomás bármelyik senszibilizátorához fűzhetünk.

Ritkán fordul elő, de mégis megesik, hogy még pinachrom alkalmazásával sem lehet

eléggé jó sötétvörös vagy sötétbarna színű képet elérni, mert még mindig nem terjed a pinachrom senszibilizáló képessége a legélénkebb vörösig. Valamivel nagyobb tartóssággal bír a régi cyanin: az äthyl-cyanin, ennek azonban az a hátránya, hogy a vele preparált lemezek nagy hajlandóságot mutatnak foltok képződéséhez és fátyolozódáshoz.

A pinacyanol új senszibilizáló anyag és sok jó fényképezési sajátsággal bír. Teljesen ment az isocyaninok fátyol felvevő hajlandóságától és senszibilizáló képessége a legszélsőbb vörösig terjed. A pinacyanol szép zöld kristályokból áll, mely alkoholban oldva tiszta kék, vízben pedig ibolyás-kék szinezőt ad. Ez új szinező-anyag abban különbözik lényegileg a cyaninok és isocyaninoktól, hogy sokkal jobban ellenáll a savaknak, mint emezek. A pinacyanol ép úgy mint a pinachrom rendkívül tisztán dolgozik, tartós és érzékeny lemezeket ad, a különbség csak az, hogy a vörös szűrő mögött valamivel kisebb, a pinacyanol exponálási ideje, mint a pinachromé. Panchromatikus lemezek előállítására pinacyanol semmi esetre sem alkalmas, mert zöld senszibilizáló képessége majdnem nullára redukálódik. Azoknak tehát, akik egy lemezre akarják a háromszínyomatót készíteni, a pinacyanol nem felel meg. Kétségtől már magában véve az is haladás, hogy mind a három felvételhez a lemezek egy anyaggal preparáltak és így a negativek jellege sokkal jobban összevág.

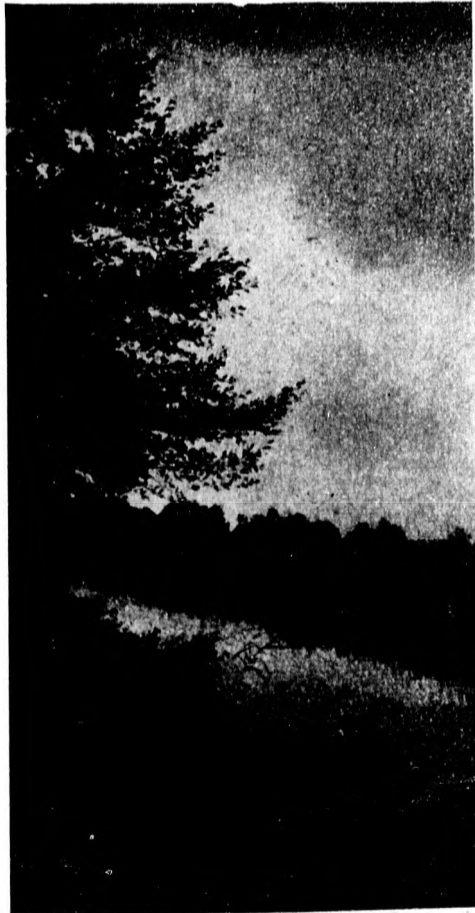
KÉPEINKRŐL.

IRTA: KOHLMAN ARTÚR DR.

Lapunk mult számának más irányú felette bő tartalmából keletkezett *helyszűke* miatt e rovattal adósai maradtunk az olvasónak. Pótolva a hiányt elsősorban a mult szám illusztrátorainak műveivel óhajtunk foglalkozni.

A szép műmelléklethez *Baghy* Irma művészi tudásának, nőiesen finom felfogásának és lapunk iránti meleg jóindulatának jóvoltából jutottunk. A címe: „*Mese*“. A tárgya ugyanaz. Valóban bájosan naiv, finoman szőtt mese. Az erdei tisztás egyik százados fája alatt pihenő fiú fűzfa sípot fújva, — mellette egy kíváncsi kis nyulacska, előtte pedig a furulyaszóra tündértáncot lejtő kis gyermekleányka. A háttér e gyermekmese-illusztrációhoz az erdő lombja, cserjék adják meg. Az egész kép, a poetikus gondolattól kezdve, a kibontott hajú leányka fejcskéjét körítő margarétákból font koszorúig egy művészlélek finoman megkoncipiált és *átérzett* művészi megnyilatkozása. A fiatal művésznő e képével nemcsak a hazai, de egyúttal a külföldi művész-amatőrök kiváló mesterei közé emelkedett. És hogy e bámulatosan gyors fejlődésében „*Az Amatőr*“ volt az első tanítója — arra mi sokkal büszkébbek vagyunk, mint a művésznő — ez első nyilvános nagy sikerére. Reméljük, hogy ezt a sikert a többieknek hosszú sora fogja követni. Addig is üdvözljük érte a művésznőt.

A külföldiek közül ezuttal bizonyynyal az *Alfonz Strell* „*Hazafelé*“ c. képe nyerte meg leginkább

Widde
Frigyos,
Budapest

FORULAT
Iskolai
kiállításból

FALU VÉGE
Horváth C. Guido, Budapest

olvasóinknak tetszését és osztatlan elismerését. Itt is a gondolat az, aminek mesteri kifejezése és a cselekménynek megkapóan hangulatos milióbe való helyezése, ami e képnek nemcsak a tartalmát fedő címét, de egyúttal művészi értékét is megadja. Esteledik, mire haza ér a havas úton a kocsí, — sötét éjszaka lesz. A sötétfelhős ég, amelynek horizontján csupán a nyugvó nap utolsó reflexei törnek által, az út, a csupasz fák, a tiszta hideg levegő, mindez együtt értékes egészsze olvadnak össze e képben.

Révész Zoltán arcképei az arcél-világításról írt cikkének kiváló magyarázóí.

Szinnyei-Merse Jenő a „*A gyerek*“ c. kedves képét az iskolai kiállítások egyikében leltük. A napsugárban szaladó gyermek kitünő mozgás-tanulmány. Pillanatfelvétel. Semmi látszólag természetellenes, semmi bántó félmozdulat gyors futásában. Mintha ki akarna szaladni a képből. És ez a természetes közvetlenség a hatásának titka.

L. *Zierer* és dr. *Rudolph* állattanulmány-életképei, *Julius Lengsfeld* „*Falu vége*“ c. tájképe hangulatos, jól megcsinált dolgok.

Franz Zweig tanulmányfeje érdekes modélnak, érdekes beállítással, jó világítással való feldolgozását mutatja be. Amit azonban különösen kiemelendőnek vélünk, az a testnek és fejnek kissé *dült* tartása, melynek hatása az a mozgás, élet, mely e mozdulatlan mellképéből is kiérezhető.

Gencsy Gyula a mi legszorgalmasabb illusztráló munkatársaink közül való. De nemcsak szorgalmas a mennyiség, de egyúttal a minőség tekintetében is. „*Záporpatak*“ c. képe a témának, a felvétel helyének, a beállításnak és kivitelnek helyes megválasztásáról szól. E képe is méltán sorakozik eddigi hangulatos képei mellé.

Matuska László erdőrésztét egyéb iskolai kiállí-

táson kiállított képeivel egyetemben elismerőleg méltattuk. E képek helyes beállításán kívül még csendes hangulata és az eredeti brómnagyításnak meglepő látásága érdemel elismerést.

Fayer Sándor képei iskolájának kiállításán a II. díjat nyerték. E díjak odaítélésében nekünk is részünk lévén, már ezzel is dokumentáltuk, hogy az ott látott képek közül a legjobbaknak az övét és *Widder* Frigyes osztálytársáét találtuk. Ez utóbbi nyerte el az első díjat. Mindketten a művészi fényképezésnek magasabb technikai eszközeivel — brómnagyítás, pigment és Fayer már gumminyomással is — dolgoznak már, a mi nemes ambíciójukat tekintve még akkor is dicsérendő volna, ha néhány viszonylag igazán meglepő szép képet nem produkáltak volna is. A külső megjelenés, ragasztás, cím és monogramm, művészjelvény alárajzolás, keretelés tekintetében teljesen a külföldiek ízlésének hatása látszik meg képeiken.

Fejér Imre a témákat megérzi, de kifejezésének eszközeiben a fentieknél kevésbé fejlett. Ámde már magában az a körülmény, hogy „lát és érez,” reményekre jogosít. Mert könnyebb a technikát elsajátítani, mint e belső kellékeket.

P. *Péchy* Jenő egyszerű, de éppen ez egyszerűségével ható témát dolgozott fel ügyesen „Erdei lak” című csendes hangulatú képében.

A maiakra — ha jut is — megint csak kevés hely jut.

Uj címlapunkat Barta Ernő festőművész, hazai grafikai művészetünknek egyik legkiválóbb fiatal képviselője rajzolta. Műterméből az utóbbi időben egymásután kerültek ki a szebbnél-szebb, művészibbnél-művészibb plakátok, címlapok és egyéb grafikai termékek, melyek egytől-egyig művészi tudásán kívül erőteljes egyéniségről és a rendelkezésére álló eszközöknek helyes felhasználása melletti kifejező képességéről tesznek tanúságot. A „Leányka”, „Gül Baba”, a gyermekszínház plakátokhoz méltóan sorakozik a mi lapunknak címlapja is, mely a művészetet általában, a Vénusz-szoborban gyönyörködő nőalakokkal az amatőrt és a felkelő nap sugaraival a fotóművészetet jelképezi. A babérgirland a művész jutalmát jelenti, az alatta két oldalt elhelyezett két kis csendélet — a segédeszközöket, melyekkel a művész dolgozik. Azt pedig, ami a művészi munkában a fő: a *lelket*, a címlap a maga egészében jelképezi, bizonyosságául annak, hogy a művész nemcsak becsületesen, de egyúttal *lelkesen* felelt meg megbízásunknak. Reméljük, hogy ez újabb áldozatunkért, — melylyel olvasóinknak kedvében járni, lapunknak művészi színvonalát pedig emelni óhajtjuk, — olvasóink elismerése lesz a jutalmunk.

A műmelléklet ezúttal, — ismét egyszer külföldi mesternek műve. H. C. *Kosel*-é, a ki az osztrák Hoff-

meister. A Hoffmeister testvéreknek u. i. Hamburgban virágzó „gummidruck“-iskolájuk van. *Kosel*-nek pedig Bécsben. Csak nálunk nincsen még ily tanító-mester. A ki másokat is megtanítana arra, hogy mint kell oly szép technikájú gumminyomatokat, háromszínyomatokat stb. csinálni, a milyen *Kosel* „Szántás-vetés“-ének eredetije is. *Kosel* mesternek még egy szép képét közöljük ezúttal. A „Mit írjak a babámnak?” művészi felfogású beállítására, közvetlen egyszerűségével ható figurális tanulmányra tanít, lehetséges, hogy talán arcképnek, talán kosztümképnek is készült. Ugy *ahogy* készen van több: — a fenti kérdés megtestesítője.

Esterházy Mihály gróf régi spanyol kapuja — mely mögül egy tekervényes utcásor látszik — kiváló arkitektonikus felvétel. E képben annyi a valór, oly nagy a tónusok skálája, hogy a maga egyszínűségében is — *színdús*. Olvasóinknak e kép mintául szolgálhat már azért is, mert arra tanít, hogy épület is lehet a művészi fénykép tárgya, ha a sok közül erre alkalmasat választunk és — a talált tárgyat — értékéhez méltóan dolgozzuk fel. És hogy itt sem a hajszál élesség a fő, bizonyítja az *Esterházy* grófnak e felvétele.

R. *Hagen* csodásan szép téli hangulatot mutat be „Befagyott gát“-jával. A hó, jég és zuzmara, az elhagyottságában megmerevedett gát, a téli hangulatnak mesteri kifejezése. A plasztcitítás, a hó havának fehérsége melletti tónusgazdagság e képnek oly érényei, melyek elsőrangúvá teszik.

Limbeck Sándor dr.-t szinte restelljük „ujonc“-unkként mutatni be. És a mennyire sajnáljuk, hogy eddig művészi tudását lapunk hasábjain olvasóinknak be nem mutathattuk, annyira örülünk annak, hogy ezt most megtehetjük. „Tél a patak partján” című képe merőben elüt a sablónos téli tájképektől. Már a felvétel helyének megválasztása is a gyakorlott művész szemére vall. A beállítása, gyönyörű *távlata* pedig nagy készültség mellett művészi érzékre. Úgy ez, mint több — ezzel együtt — beküldött képe megerősíteni látszik feltevésünket, hogy téli tájat így fényképezni csak az tudhat, aki a telet nagyon szereti.

Horváth C. Guidóról semmiképpen nem állíthatjuk, hogy ujonc. Egyike a legszorgalmasabb amatőröknek, kiket valaha is ismertünk. A hangulatos csendes tájakat szereti és fényképezi. Hogy szorgalmas munkája sikeres, bizonyítja e „Tavaszi hangulat“-a is.

Rausch Ernő-t is az iskolai növendék kiállítás révén mutatjuk be olvasóinknak. „Stájerben” című képe az ereszkedő felhő alól kikandikáló hegygyel, — a felhőgomolyag ügyes visszaadásával keltette fel a kiállításban figyelmünket.

Több hely híjján, a többiről nem szólhatunk.

FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK.

Diapozitív alkalmazása lakásdíszítésre. Meglepő hatású több különböző nagyságú táj és zsáner diapozitív csoportosítva, ablakra felragasztva és színes üveglemezekkel, vagy stílszerű diafán papirosszalagokkal szegélyezve. Egy egész ablak ilyenekkel fedve, a legszebb üvegfestményhez hasonló, különösen ha a diapozitív különböző színtónusokkal készültek. Épp így díszíthetők velük paravanok, lámpaellenzők. Ajánlatos minden diapozitívet fekete papírszalaggal beszegni, ami a kép hatását emeli. Nagyon finom diapozitívet nyerünk, ha azokat nem közvetlen másolás (kontakt) útján készítjük, hanem kazettába helyezzük és a negatívot nappali vetítő kamarában ráfotografáljuk. Művészi hatásokat érünk el akkor is, ha a lemez elé finom fátyolt (tüll) feszítünk, vagy a lemezt kissé életlenre állítjuk be. Különös, hogy a diapozitív annyira mostoha sorsban részesülnek az amatőrök részéről, pedig tulajdonképpen a legfinomabb és legválogatottabb papírnemekre készült képek sem érik sokszor utol a gondosan készített diapozitívet. Korántsem mindegy, azonban vajjon a diapozitívhez milyen lemezt használunk. Például vetítésre szánt diapozitívhez csak olyan lemez használható, melynek nagyon finom a szemcsézete és színe nem tiszta fekete, hanem némileg kékesbe játszik. Ilyenek a bromezűs temulziós kevésbé érzékeny lemezek. Ablakra függesztendő diapozitívhez nagyon alkalmasak a chlomezüst lemezek, melyekhez a következő fejlesztőt ajánljuk:

a)	Párolt víz	300 kcm
	Hydrochinon	7.5 gr.
	Kálium bisulf.	3 "
	Natriumsulfít	22.5 "
b)	Párolt víz	150 kcm
	Natrium hydrooxyd	7.5 gr.
c)	Párolt víz	10 kcm
	Bromkalium	1 gr.

a-ból 2 részt, b-ből 1 részt, c-ből néhány cseppet vegyünk, az egészet 2-3 annyi vízzel felhígítjuk. Az ablakdiapozitív hatásukban nyernek, ha nagyon vékony festett zselatin-oldattal bevonjuk a lemez hátsó részét. Természetesen a zselatin festéséhez az analin festék nem ajánlható, mert aránylag rövid időn belül színét veszti.

K. Zs.

Bórsav a rögzítőoldatban. Prof. R. Namias ajánlja, hogy annyi bórsavat tegyünk a fixáló oldatba amennyit az feloldani képes. Ezáltal az oldat igen tartóssá válik; ha egy 30%-os oldatot bórsavval telítünk, akkor az meg fogja akadályozni a kénlerakódást. Ez is egyik bizonyossága annak, hogy a bórsav az alkénessavas nátront nem bontja föl.

Lassan ható gyengítő. Sok esetben oly gyengítőnek van igazán értéke, mely lassan hat ugyan, de éppen e révén engedi meg a lemez legyengülése mértékének pontos és gondos ellenőrzését. Ily gyengítőt ajánl most a „Le Moniteur“ című folyóirat a bécsi *Lainer* tanár recipéjét közölvén. E gyengítő oldat a következőképpen állítandó össze:

25 gr.	---	---	---	fixirnatron
100 kcm.	---	---	---	víz
1 gr.	---	---	---	jodkalium

Hatása oly lassú, hogy több óráig is eltart, míg a negatív kellőképpen legyengül. Ellenben a gyengítőnek az a nagy előnye van még, hogy a lemez részleteit nem támadja meg, hatása pedig felette egyenletes. A vízbe való beáztatással a gyengítés legott befejeződik.

Melegbarna tónus a diapozitívknél. Henry W. Dick a melegbarna tónusú diapozitív elérésére a következő színezőt ajánlja a „Focus“ c. folyóiratban. Állítsuk össze a következő tartalmú oldatot:

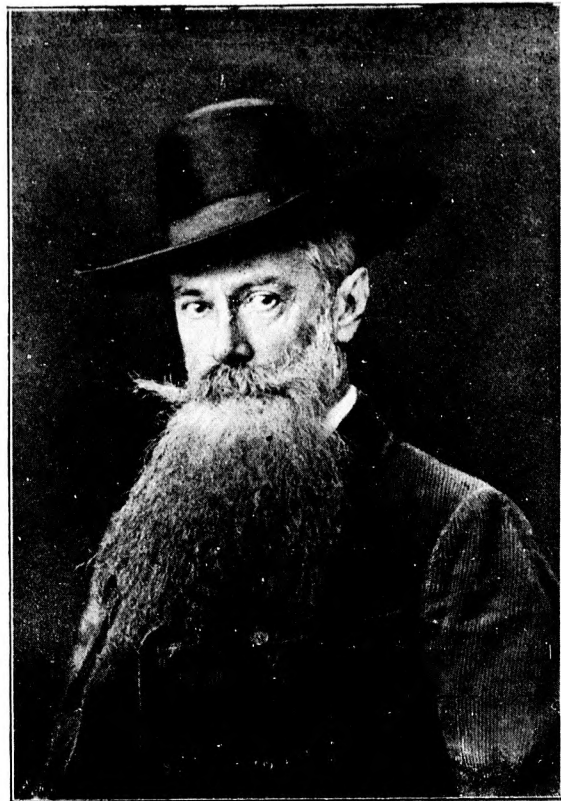
I.	20 gr.	---	---	vörös vérlúgsó
	20 "	---	---	bromkálium
	400 kcm.	---	---	víz
II.	5 gr.	---	---	kénatrium (vegytisztá!)
	400 kcm.	---	---	víz.

Az első oldatban a diapozitívet alaposan halaványítjuk. Ezután folyó vízben lemossuk és a második oldatba tesszük, melyben oly szép aranybarnás színt nyer, mely felette alkalmas napfényhatások elérésére. Azok a kísérletek, melyeket e színező eljárással eszközöltünk a különféle előhívók mellett a legkülönbélebb eredményeket mutatták fel. Így rodinnal előhívott diapozitív a fenti oldatokban való fűrésztés után aranybarna, a hydrochinallal előhívottak mély neutraltentszint, mások pedig tompa barna tónust mutattak. Azt, hogy ez eljárással kezelt diapozitív erejükből veszítettek volna és ezért pusztán csak nagyon erőteljes diapozitívknél volna ez eljárás alkalmazható — éppenséggel nem tapasztaltuk. Sőt ellenkezőleg legtöbbször egészen könnyű erősítést tapasztaltunk, mely pedig gyakran nagyon is kívánatos. Igen különféleképen alakul ez az erősítés a különféle fényforrásoknál. Míg u. i. a uerizzófény mellett a képek felette hatásos aranyos árnyalatot mutatnak, addig erős villanyvilágítás mellett csaknem ríkító barnának tüntek fel. Tanácsunk tehát, hogy egy kis elővigyázat és a vetítésre használt fényforrás kipróbálása a diapozitív hatására nézve összes lemezeink ily színezése vagy bemutatása előtt nem árt.

H. K.

□ □ □ □

L. Zierer, Wien
B. F. ÚR
ARCKÉPE

□ □ □ □

Bromezüst képek kék, zöld, vagy lila színezése.

A már teljesen megszáradt bromezüst képeket ismét vízbe áztatjuk s addig hagyjuk benne, míg a papír egyenletesre kisimul.

Kék színhez a következő oldatok szükségesek:

- I. 100 kcm. ... dest. víz
1 gr. ... vörös vérlúgsó
II. 100 kcm. ... dest. víz
1 gr. ... citromsavvas vasoxydammonium

Használatra:

- I. oldatból 25 kcm-t, 1 kcm. sósavat
II. oldatból 25 kcm-t és körülbelül 25 kcm. vizet vegyítünk össze és evvel a képet hirtelen leöntjük. Vigyáznunk kell azonban, — mivel a színező nagyon rapidan működik, — hogy a képet az oldatból idejekorán kivegyük. Azután az alanti derítő oldattal 3—4-szer leöblítjük és kimossuk.

Lila színt úgy érünk el, hogy a kék színre festett képet 1:400 arányú ammoniak oldatba helyezzük és utána kimossuk. Túlhosszú ammoniákfürdő a *szín elvesztését* vonhatja maga után.

Zöld színt úgy nyerhetünk el, ha az uránnal barnára festett képeket a kék színezéshez elkészített oldatba mártjuk és rövid ideig benne hagyjuk. Túlhosszú színezés, kék színt eredményez.

Mindhárom színezésnél a derítőfürdő a következő összeállítású:

- 1 liter víz
20 gr. timsó
10 kcm. jég-ecet.

Derítés után negyed óráig tartó mosás szükséges, mely után a képek megszáradhatnak. R. Z.

Fényes felületű platinképek. Akik magas fényű platinképeket kívánnak előállítani, bizonyára szívesen fogják venni azt a módszert, amelyet *A. I. Jarman* nyomán közlünk s amely, röviden összefoglalva, következőkép megy végbe; Mindenekelőtt 570 kcm. vízben föloldunk 26 gr. Heinrich-féle zselatint, amelyhez lassanként és folytonos keverés közben hozzáesszünk 280 kcm. vízben oldott 28 gr. timsó oldatot. Ezután egy alkalmas tükörüveglapot porrá-tört francia krétával gondosan megtisztítunk és ismert módon kollódiummal átöntünk. A nyomatot körülbelül negyedóráig tiszta vízben áztatjuk és miután a fölös vízmennyiséget szűrőpapírral leítatjuk, beleteszszük a tálcába öntött — előzőleg müzlenon jól átszűrt — zselatinoldatba és ebben néhány percig benne hagyjuk. Ezután ráteszszük a nyomatot a kollódiummal átöntött üveglemezre, amelyet a használatig egy tiszta vízzel telt tálcában tartunk. Az ismert módon történő gyöngéd összepréselés által a nyomat hólyagmentesen szárad föl az üveglapon. Teljes megszáradása után a nyomatot szélein éles késsel bevágjuk és a tükörfényessé vált képet az üvegről óvatosan lehúzzuk. (*Photography*).

Tülmásolt platinképek gyengítése. E célból a következő oldatokat készítjük:

- A) 20%-os szódaoldat ... 15 kcm.
Víz ... 180 "
B) Kaliumoxalat ... 60 gr.
Kaliumphosphat ... 15 "
Víz ... 900 kcm.

A B) oldat 35 C° melegen használandó. A másolat először az A) oldatba helyezendő — de nem bemerítendő — hanem rétegoldalával az oldaton úsztatandó. Itt a kép a másolás erősségéhez képest 10—20 másodpercig marad s azután gyorsan, — a léghólyagokra ügyelve, — az oxalat előidőzőbe helyezendő. Az előhívó csészét folyton mozgatni kell, különben a kép foltos lesz. Ez eljárással az elégetett platinmásolatok többnyire sikerrel javíthatók.

Tusnyomatok. A „Deutscher Camera Almanach“ fényképek előállítására a következő tus-eljárást közli: Preparáljuk a papirost oly oldattal, mely áll:

- 15 rész vaschlorid,
15 „ citromsav,
600 kcm. víz.

Az ekként preparált papirost megszáradtjuk. A másolás a kép látható megjelenéséig eszközöndő, ezután a papirost tussal megfestett zselatinoldaton úsztatjuk. A zselatin csak a megvilágított helyeken fog a képen megmaradni. A képnek előhívása és a zselatinnak megkeményedése után a másolatot közönséges vízben kiáztatjuk.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hans Unger, Dresden

Az Ernemann-gyár művészi reklám-plakátja. Hogy a külföldön már a kereskedelmi világ is mennyire méltányolja a művészi tehetséget, fényesen bizonyítja az a nagyszabású háromszínű — több mint egy négyzetméter területű — reklám-plakát, melyet az Ernemann-cég szerkesztőségünknek beküldött. E plakátnak történetére nézve nem tartjuk érdektelennek annak közlését, hogy az Ernemann-cég a jóhírű Hans Unger német festőművésznek csak a színes plakát-rajzért ezer márka tiszteletdíjat fizetett. E plakát már a harmadik azok sorában melyet az Ernemann-gyár Hans Ungerrel tervezett és miként — eziránt tett kérdésünkre — velünk közli, az előzőkért még nagyobb tiszteletdíjat kapott a művész. Ismét csak azt kérjük: mikor leszünk már mi is annyira, hogy a kereskedők, gyárosok is művészekkel karöltve dolgoznak és a barátságon felül — jól fizetnek is?

Foto-üzletek e plakátot lapunkra való hivatkozás esetén *ingyen* és bérmentve kapják.

A por eltávolítása a fényképezőgépekből. Sok nehézségbe ütközik ama por eltávolítása, mely a kamara belsejébe lerakódik. A porszemek, ezek az apró ellenségek gépünk minden zeg-zúgába befészkelik magukat és hiába minden fáradság, nem lehet őket onnan kipisztítani. Ajánlanak kis fújtatókat, de ez mit sem használ, mert csak azt érzük el, hogy felkavarjuk őket és ők megzavart nyugalmukat megbosszulandó, csak annál állhatatosabban telepsznek le objektívünk belső lencséjére, lemezünkre és kihuzatunk redőibe. Fontos tehát a műkedvelő fény-

képezőre, hogy ez apró paraziták ellen hathatósan tudjon védekezni. A „Journal Suisse des Phot.“ kitűnő módszert ismertet és az elektromagnetizmust hívja segítségül az írtó hadjáratra. E célra pecsétviaszrudat vagy kaucsukrudat ajánl, melyet dörzsölés által villamossá teszünk. Ezzel a villamos ruddal felfegyverkezve, indulunk gépünk belsejébe és győzünk. Bámulatos, hogy a villamos rúd mily tömegekben ejti foglyul apró elleneinket. Ha ezt 2—3-szor ismétljük és a rudat mindenkor letöröljük, győzelmünk teljes. Ily módon teljesen megtisztíthatjuk gépünket és sokkal alaposabban, mint bármely más módszerrel. A kísérletet ajánljuk olvasóinknak s azt hisszük, jó szolgálatot teszünk vele.

Szinérzékeny (panchromatikus) lemezekről. Lumière-éknek a panchromatikus lemezek előállítására körüli sikerült kísérletei után, más cégek is megpróbálkoztak az ily lemezek előállításával. Az egyes gyárosok vagy képviselőik természetesen nyakra-főre dicsérik áruikat nagyhangú hirdetésekkel, mintha már bizony az eddig forgalomba hozottak nem igen felelnének meg követelményeinknek. Legjobbak ezen a téren a Hauff, Agfa, Dr. Smith lemezei, nem számítva persze az itt is elsőrangú Lumière-t. Legújabbban pedig már nálunk is gyártanak ily lemezeket a Riegler-féle r.-t.-nak külön e célra épült és kiváló külföldi fotokemikus vezetése alatt álló gyárában. Talán már legközelebb módunkban lesz beszámolni arról, hogy — hazai gyártmány is lehet kiváló jó minőségű.

Előjegyzési foto-naptár. *Photo Abteilung der Aktiengesellschaft vorm. Gustav Fritzsche* (Leipzig) cég kiváló műizlésről tanúskodó pazar kivitelű, művészi színes és préselt, gazdagon aranyozott hosszúkás alakú naptár beküldésével kedveskedett szerkesztőségünknek. A nyomdai és könyvkötészeti műipar e remekéért ezúton is köszönetet mondunk a fenti cégnek. Nem tudjuk, hogy e naptár eladásra vagy *ingyenes* (?) szétküldésre (?) készült-e, de annyi bizonyos, hogy megvételre érdemes. Felhívjuk tehát reá olvasóinknak figyelmét.

Lemezek gyors szárítása. A Lechner-féle „*Wiener Mitteilungen*“-ben erre vonatkozólag a következőket olvassuk. Tudvalevőleg a kimosott és lecsepegtetett negatívek alkoholban igen rövid idő alatt (kb. 5 perc) megszáradhatnak. Ha több negatívot egyszerre akarunk gyorsan megszáradni, vegyünk elő három tiszta tálcát és öntsünk beléjük alkoholt. Néhány percig az első tálcán, azután a másodikban és végül a harmadikban áztatjuk lemezünket. A harmadik tálcán

kivéve és szellős helyre téve a lemezt, az néhány másodperc után teljesen száraz. Ily módon az alkohol is tovább használható, mert egyrészt kevesebb ideig párolog, másrészt pedig kevesebb vizet vesz fel. Végül a három tál tartalmát összeöntjük és vízelvonó szert, pl. chlorkalciumot teszünk beléje. Alapos felrázás után a chlorkalcium a vizet az alkoholból elvonja és újra teljesen használható alkohol áll a szárításhoz rendelkezésünkre.

A „Bulletin Photoglob“ c. svájci havi folyóirat januári száma a következő tartalommal jelent meg: A fényképezés a technika szolgálatában. Fényképezés a nedves éghajlat alatt. A Zeiss-féle Universal-Palamos. — A fényudvarról ábrákkal. — Kiállítások. A képek közül „Egy falusi udvarház“ c. nyerte meg különösen tetszésünket: Előfizetési ára egész évre (12 füzet) 7 korona 50 fillér. Mutatványszámot ingyen küld, a lap zürichi kiadóhivatala; előfizetést elfogad „Az Amatőr“ kiadóhivatala.

„Photographische Rundschau“. A 20-ik évfolyam 2-ik számának tartalmából a következőket emeljük ki Dr. Neuhaus: Kiklórozási eljárás. Dr. Quedenfeld. Fényképezés és művészet. A képek közül R. Walter felette érdekesen beállított tájképét és C. Hermann bámulatosan látgy erdei részletét. A mostani sokkal kevesebb kép közül több bizony nemcsak, hogy a mi jelesebb amatőreink színvonalát meg nem haladja, hanem még jóval azon alul marad. A Phot. Rundschau negyedévi előfizetési ára 3 korona 60 fillér. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Új lemezek és papírok. *Pejtsik* Károly budapesti foto-kereskedése „Standard“-lemez, „Standard“-brom- és chlorbrom-papíros valamint „Standard“-aristo-papíros néven új foto-cikkeket bocsátott forgalomba. Munkatársunk, kinek e cikkeket kipróbálás végett átadtuk, úgy a lemezekről, mint a papírfélékről a legjobb véleményt nyilvánította. A lemezek különösen időfelvételeknél nagyon szép eredményeket adnak és *derült időben* a leggyorsabb pillanat felvételre is használhatók. Kiemelendő a „Standard“ bromezüst-papírnak az a tulajdonsága, hogy aquarellfestésre — eltérően más fajta bromezüst papírosoktól — kiválóan alkalmas. A „Standard“-aristo-papír a Kodak tg. solio papírosának minden jó tulajdonságait egyesíti magában.

Lakk tálakhoz. Az előhíváshoz, rögzítéshez, vagy színezéshez használt tálakat, melyekről a lakk lepatogott vagy lekopott, ismét használhatóvá tehetjük, ha bevonjuk zaponlakkal. A tálát a lakkal háromszor kell vékonyan bevonni úgy, hogy mielőtt a második és harmadik bevonást megkezdendők, az előbbi bevonatot jól megszáradni hagyjuk. Zaponlakk minden foto-üzletben kapható.

A berlini nemzetközi kiállítás. E nagyszabásúnak induló tárlaton — mint Berlinben értesülünk — Berlin mindhárom legnagyobb amatőr-egyesületén kívül a müncheni, düsseldorfi, hamburgi, grázi, prágai és több kisebb-nagyobb egyesületen kívül a bécsi Camera-Klub, a *Svájci Amatőrök Szövetsége* és a *Magyar Amatőrök Országos Szövetsége* is részt vesz. Ez utóbbinak titkári hivatala egyelőre 35—45 képet jelentett be és bár e bejelentett számra még nem jelentetkezett kellő számú résztvevő, mégis a már eddig bejelentett képek számából és szerzőik nevéből is arra lehet következtetni, hogy e tárlaton a szövetség sokkal erősebben lesz képviselve, mint a marseille-i kiállításon. A művészi kiállítás mellett a foto-ipar eddig *Zeiss, Steinheil, Voigtländer, Busch, Ernemann* és más német gyárosok fogják képviselni. A fényképszorosító intézetek (klisőrök) is kiállítanak. Képek e kiállításnak magyar szövetségi részvételére *április hó 1-ig* jelenthetők be.

A Merck-féle kiállítás Darmstadtban. A 34-ik birodalmi német fényképészeti vándorgyűlés alkalmából a darmstadti Merck-féle foto-vegyészeti gyár rendezte kiállítás egyike volt a múlt év legjelentősebb fényképészeti eseményeinek. Hogy röviden tájékoztassuk olvasóinkat annak terjedelméről, már sorainknak lelegején megemlíthetjük, hogy csupán e kis terület meghaladta a 12 négyzetmétert. Mint ilyen, magában foglalta nemcsak a gyár különlegességeinek — mint amilyenek a töltények, tokok és pilulaszerű tabletták — nagy tömegét, hanem egyúttal az összes, a fényképezéshez szükséges és használatos vegyszereket, melyek megfelelő üvegtartályokban, művészies piramisba voltak összehalmozva. Minthogy e cég e vegyszereket nagyban gyártja, lehetséges volt a gyárnak oly hatalmas kolosszust építenie, mely úgy gazdagságánál, mint tömegénél és méreteinél fogva e kiállítás iránt általános és élénk érdeklődést ébresztett.

□

□

==== ADÁS, VÉTEL, CSERE ====

Eladó egy használt, de jókarban lévő 18 × 24 centiméteres Wachtl gyártmányú állványos készülék 3 drb kettős kazettával Baerner-féle f = 8 Rapid-Aplanattal. Cím: *Král* Samu acélgyár, Salgó-Tarján.

Eladó. Teljesen ép, alig használt 13 × 18-as „*Goerz-Anschütz* Moment-Klapp-Apparat“ III. 2 számú duplanasztigmattal felszerelve, 2 dupla kazetta, 1 váltó kazetta tizenkét lemezre, 13 × 18-as kamara-toldalék, bőrtáska. faállvány gömbcsuklóval. Beszerzési ára 520 korona volt, 350 koronáért eladó. Cím: *Kamenitzky* Sándor, Ujvidék, Kigyó-utca 36. szám.

HAZAI KRÓNIKA.

A kolozsvári amatőr-fényképezők egyesülete. Kolozsvárról vesszük a következő hírt:

A kolozsvári amatőr-fényképezők a minap népes értekezletre jöttek össze, amelyen kimondták, hogy Kolozsvárt is megalakítják az amatőrök egyesületét. Ezzel kapcsolatosan egy előkészítő-bizottságot küldöttek ki, melynek feladata volt, hogy az egyesület megalakulására tervezetet készítsen és aláírási íveket bocsásson ki. A bizottság, melynek tagjai *Kenyeres Balázs* egyetemi tanár elnöklésével, *Éjszaki Ödön* dr., *Gámán Dezső* és *Móricz Aladár* dr., elkészült tervezetével, melyben az egyesület célját és irányát a következőleg jelöli meg:

„Az alakítandó Egyesület célja, hogy a fényképezéssel foglalkozókat közelebbi érintkezésbe hozván egymással, a kölcsönösség alapján tanítson, oktasson, a rendezendő felolvasások, állandó képkiallítások, vetítések által a művészi érzéket fejlessze, egyszóval úgy a kezdő, mint a haladottnak, valamint a művészi amatőrnek oktatására, segítségére legyen. Ezt azáltal óhajtja elérni az egyesület, hogy egy állandó találkozó helyet bérel ki tagjai számára, s az egyesület részére a legkiválóbb amatőröket megnyeri; társalkodó termében a tagok rendelkezésére fognak állani a legújabb

ez irányú folyóiratok, könyvek, továbbá a társalkodó szoba mellett teljesen (nagyító, vetítő géppel, vízvezetékekkel) felszerelt sötét kamara. Reméli az egyesület azt is, hogy a legújabb vívmányokat a gyárak díjtalanul bocsátják az egyesület részére s így azon kedvező helyzetben lesz az egyesület, hogy azokat tagjai között díjtalanul kioszthatja. Reménye van arra is, hogy a Budapesten megjelenő *Az Amatőr* c. lapot tagjai tetemes árendedélylyel kapják. A tagsági díjakat még véglegesen nem állapíthatják meg, de az havonta 1·50—2 koronánál nagyobb nem lesz, sőt ha a számítottnál több tag jelentkezik, ezek arányában a tagsági díj csökkenni fog. Az egyesület csak úgy számíthat teljes felvirágzásra, ha eleitől fogva megadja tagjai részére mindezen előnyöket, épen azért kérjük a város amatőr-fényképezőit, hogy az egyesület megalakulásának nehézségeiben részt vegyenek és az egyesület érdekében lehetőleg mindent kövessenek el. A tagsági díj végleges megállapítása s az alakuló közgyűlés csak úgy fog megtartatni, ha tagságra legalább 50 amatőr-fényképező jelentkezik.

Az aláírási ívek *Schaster Emil* és *Kováts Péter* és fiai üzletében vannak letéve, hol a jelentkezők bővebb felvilágosítást is kaphatnak.

A Kolozsvári Amatőr-Egyesület, mint az Országos Szövetség fiókegyesülete alakulna meg.

Fényképezési készülékek és eszközök gyára

WIEN
Graben
♥ 31 ♥

R. LECHNER

(WILH. MÜLLER)

császári és királyi udvari szállító.

WIEN
Graben
♥ 31 ♥

LECHNER-féle új zsebkamara kívülről szabályozható, pillanat- és időfelvételre berendezett függőlyzárral, Goerz-Dagor III. vagy Celor I.b., Steinheil-Orthostigmat B, Voigtländer-Collinear III. és Zeiss-Tessar II. b. objektívvel készül. Az árban befoglalatik 3 könyvszerűen felnyitható kettős lemeztartó (kívánatra helyettük egy váltókazetta 12 üveglemezre vagy 1 tekercs filmkazetta) és finom bőrtáska.

6×9 cm. lemeznagyságra	--- --	K. 280.—
9×13 " "	--- --	" 330.—
13×18 " "	--- --	" 480.—
9×18 " " (stereoskop-panoráma)	--- --	" 505.—

„PREMOFILM-PACK“ kazetta:

9×12 cm. K 15.—	13×18 cm. K 25.—
-----------------	------------------

LECHNER-féle új kézi kamara Goerz-Celor I. c. vagy Steinheil-Unofocal II. objektívvel, 3 kettős lemeztartóval és táskával.

A. minta meghatározott rés-szélességű függőlyzárral (kb. 1/120 másodpercig) --- -- K 200.—

B. minta Anschütz szerint beállítható függőlyzárral (egész 1/1000 másodpercig) --- -- K 220.—

A **WERNER**-féle készülék 13×18, 18×24, 21×26, 24×30 és 30×40 cm. lemeznagyságokra készül és egyike a legcélsebb állványos kamaráknak.

LECHNER-féle új magnalium-botállvány háromléti csövekből, panoráma-berendezéssel --- K 50.—

Különlegességek pigment- és gumminyomáshoz.

~ Nagy raktárt tartunk idegen gyártmányú készülékekből is. ~

~ ~ ~ ~ ~ Kívánatra árjegyzékünket ingyen és bérmentve küldjük. ~ ~ ~ ~ ~

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

E rovatban a szerkesztőség készséggel ad szakszerű felvilágosítást minden hozzánk intézett, a fényképezésre vonatkozó kérdésben.

Kéziratokat nem adunk vissza. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

B. A. gyógyszerész Marezali. Ön azzal a kérdéssel fordul hozzánk, hogy a *Magyar Amatőrök Országos Szövetségének mi a célja, mily kedvezményeket nyújt s mennyi a tagsági díj?* A szövetség célját a kibocsátott felhívás és lapunknak a szövetséggel foglalkozó cikkei — bárha nem is a maga teljességében — de mégis eléggé kimerítően ismertették. E felhívást, mint lapunknak mellékletét, bizonyára Ön is kézhez vette. E helyütt tehát csak azokat a főbb célokat ismételjük, melyek a kedvezmények és tagsági díj kérdésével szorosan összefüggnek. Ilyenek elsősorban — az Ön, mint *vidéki* tag szempontjából tekintve — a következők: A vidéki tag tagsági illetménye évi 16 korona. Ezért elsősorban *díjtanul* kapja „Az Amatőr-t”. 2. Minden a szövetség rendezte házi, országos és nemzetközi kiállításon térdíj fizetése nélkül résztvehet, e kiállítás időtartamára szóló állandó jegyet kap, a külföldi kiállítások a együttesen kiküldendő képeiért a költségeknek csakis aránylagos, tehát jelentékenyen kisebb részét viseli, mintha képeit külön és elvámoltan — a szövetség által mindenkoron kieszközölné vámmentesség híján — küldené ki. A szövetség fővárosi és vidéki felolvasó, vetítő estélyein belépti díjat nem fizet; a szövetség által évenként néhány alkalommal rendezendő képsorsolásokra egy-egy *ingyen sorsjegyet* kap. Fővárosi tartózkodása alatt a központi helyiségeket

4 hélig díjmentesen használhatja, azokban dolgozhat, szakszerű felvilágosításokat nyer, szóval ez időre a központi (fővárosi) rendes tag mindazon jogait gyakorolhatja, melyek az egyesületi helyiségek látogatására, használatára vonatkoznak. Mindezekon kívül pedig élvezendők azokat az előnyöket is, melyeket a szövetség tagjai részére a fővárosi foto-kereskedőknél ki fog eszközölni. Azt hisszük, hogy a szövetségnek magas erkölcsi rendeltetésén és célján kívül a nyújtott előnyöknek sokasága is hozzá fog járulni ahhoz, hogy úgy Ön, mint a magyar amatőrök nagy tábora e szövetség köré fog csoportosulni. Mindezt pedig annál is inkább, mert hisz legfőbb célja valamennyink közös célja is: az amatőrök érdekeinek megóvása és a magyar amatőrfényképezés magas fokra való emelése, de egyszersmind széles körben való népszerűsítése is. És erős meggyőződésünk, hogy mire Ön e sorokat végigolvasta, máris a szövetség tagjának vallja magát. Bejelentési ívet akár lapunk szerkesztőségétől, akár pedig a Magyar Amatőrök Országos Szövetségének Titkári Hivatalától, (Budapest, VII.) kérhet.

M. S. Eger. A cikkeket köszönjük. Az első jobb volt. Szíves támogatását a jövőre is kérjük.

G. E. százados Nagykikinda. Csak egyik volt közölhető. A másik helyett — ha van — kérünk újabbat!

H. B. br., Budapest. Sorait illetékes helyére juttattuk.

Szerkesztő:
KOHLMAN ARTÚR dr.

Helyettes szerkesztő:
GÁRA REZSŐ dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.

Telefon 94-49.

Nyomda: „Patria” részv. társaság Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek.)

KIZÁRÓLAG CSAK VALÓDI

PERZSA-
SZŐNYEGEK

ügyszintén INDIAI- és KIS-ÁZSIAIAK legnagyobb választékban.
Olcsó szabott áron. ✿ Megtekinthetők vételkényszer nélkül.

STEIN VILMOS ÉS FIA
Budapest, V., Erzsébet-tér 16

♥♥♥♥

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

♥♥♥♥

Merck

A MERCK-féle fényképezési célra szolgáló készítmények kitűnő eredményt adnak felállmúl-hataltan tisztaságuknál fogva.

Sublimált Brenzkatechin. Kristályozott könnyű alak. Pyrogallol. ~ nehéz alak.

~ Hydrochinon hófehér. ~ Collodium. ~ Formaldehyd.

A Merck-féle fényk. készítmények kis pilulák és töltvények alakjában felette kény. Imsek mindennemű fényképezési fiúrdók és oldatok előállítására

Cyankalium. Fixálónatron. Vegyi szerek a fényképmásolási és reprodukálási eljárásokhoz.

Arany-, ezüst- és platinsók, bromkalium, bromammonium, jodkalium, cerisulfat stb.

Kerjünk a fényképezési szaküzletekben, vala-mint a cirogásidőnkkel MERCK-féle fényképe-zési készítményeket eredeti csomagolásban!

Darmstadt

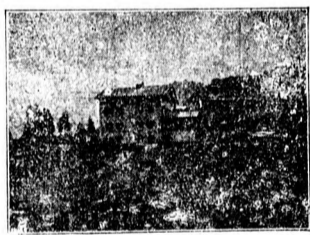
VINDOBONA

Vindobona-lemezek ~ ~ elérhető legnagyobb fokú érzé-kenységük és tökéletes megbizha-tóságuknál fogva a téli időszakra nélkülözhetetlenek. ==

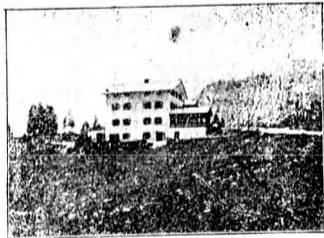
Vindobona-brómezüstpapir papírok és levelezőlapok. ==

Nappali előhívós papírosok és kartonok. ==

Negativpapírok ~ ~ ~ a téli időszakra legmelegebben ajánlhatók. ==

Másolat közönséges papíron.

Másolat Rembrandt-papíron.

REMBRANDT

~ ~ (Szabadalmazott és lajstro-mozott szó- és kép-védjegy.)

Egyedüli specziális papíros, mely vékony, szürke, egyhangu (flau) és csaknem teljesen hasznavehetetlen negativekről is teljesen használható másolatokat ad. =

Kezdőknek és minden nehezebb, így pl.: Röntgen- és Mikrofényképekhez megbecsülhetetlen értékű. ==

Rembrandt-levelezőlapok vékony (flau) negativekhez. ==

PHOTO-CHEMISCHE-FABRIK FERDINAND HRDLIČZKA
≡ VII/3, ZIEGLER-GASSE 96. ≡ WIEN ≡ VII/3, ZIEGLER-GASSE 96. ≡

AMATŐR FÉNYKÉPEZŐK FIGYELMÉBE!

Fokozható művészi hatás tekintetéből korszakos jelentőségűek a ~ ~ ~

Máyerling Károly által föltalált ophtalochromat-folyadék-lencsék

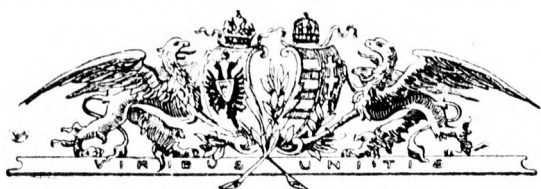
A 14 államban szab. nagyjelentőségű magyar találmány fényerősségben fölülmúlja az eddig használt, tömör üveglencsákat. Rendkívül olcsó objektívjei használhatóságáért és tartóságáért teljes felelősséget vállal.

Képes magyarázó árjegyzéket bérmentve küld:

MÁYERLING ÉS TÁRSAI

optikai folyadék-lencse- és műszergyára
BUDAPEST
VII., KEREPESI-UT 30. SZ.

♥♥♥ Megrendeléseknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni ♥♥♥♥

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

RIGLER JÓZSEF EDE

FAPIRNEMÜGYÉR K.-T.

FOTOIPARI OSZTÁLYA

BUDAPEST

RUSTSUK-BERLIN

MÜNCHEN-WIEN.

Ajánljuk a következő **Szárazlemezek-**
ÚJ GYARTMÁNYU és síkfilmeket.

KÜLÖNLEGESSÉGEK:

Adria ultrarapid elsőrendű arcképlemez.

Árai 9×12 12×16 13×18 18×24 cm.

K 2.10 3.20 4.— 7.80

Adria diachrom lemez: e lemezé a jövő, úgy az arc- mint tájfényképezésben.

ADRIA DIAPOSITIV LEMEZ kitűnően alkalmas ablakképekhez és vetítésre.

FÉNYUDVARMENTES ADRIA ULTRARAPID LEMEZ } Ily lemezek használatá-

FÉNYUDVARMENTES ADRIA DIACHROM LEMEZ } nál minden szolarizáció

Árjegyzéket és lemezmintákat kívánatra költségmentesen küldünk. _____

Société Anonyme des Plaques &
Papiers Photographiques

A. LUMIERE & SES FILS

Lyon-Monplaisir (France).

Óriási érzékenységénél fogva és hogy jó eredményeket érjünk el ebben az évszakban, elmulaszthatatlan a mai napig legérzékenyebbek ismert

Σ (Sigma) LEMEZ

használatára.

Chlór-brómezüst lemezek diapozitívekhez

Teljesen feketék és meleg tónusúak.

Papirok, filmek (Planchon eljárása szerint.) Fényképezési cikkek.

Kívánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Az Amatőr” 1905. évi (II.) évfolyam.

A Magyar Amatőrök Országos Szövetségének tagjai közül igen sokan az 1905. évben még nem voltak lapunknak előfizetői. Hogy tehát ezeknek lapunk előző évfolyamát (24 füzet 26 mű-melléklettel) könnyebben megszerezhetővé tegyük, a szövetség tagjainak féláron azaz 7 koronáért bérmentve küldjük meg.

Az Amatőr kiadóhivatala.

□ Aranyérmek: PÁRIS 1900, ST-LOUIS 1904 □

Dr. J. H. SMITH & CO. ZÜRICH
Fabrik photographischer (Schweiz)

Trockenplatten, Papiere & Postkarten

BROMIA BRÓMEZUST PAPIROS, sima-fénytelen —
durva-fénytelen, PLATINO fénytelen és fényes

Árak: 9×12 12×16 13×18
0.75 0.75 0.90 korona.

KLORIA kimásoló-papiros, fényes és fénytelen

Árak: 9×12 12×16 13×18
0.75 0.75 0.75 korona.

SIMPLON gázfény előhívó-papiros, fényes és fénytelen

Árak: 9×12 12×16 13×18
1.— 1.— 1.— korona.

Vezérképviselő Magyarország és Ausztria részére
MAXIMILIAN WEISS, WIEN, II.

□ □ UNTERE DONAUSTRASSE Nr. 23. □ □

Kapható minden foto-üzletben.

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

Alapított 1892-ben   ♥♥♥   Telefon-szám 46—09

OCASEK KÁROLY

♥ PASSEPARTOUT ÉS FÉNY-
KÉPÉSZETI KARTONGYÁRAK ♥

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCA 26

♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥

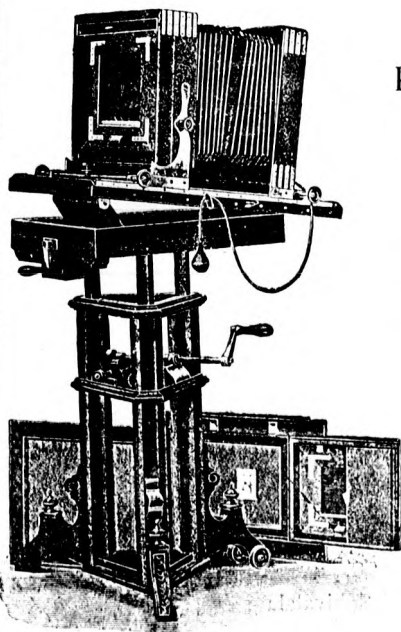
Gyártanak: PASSEPARTOUT-t minden kép-
zelhető stylusban, TABLEAU-k 300 kivágásig
Arany-, ezüst- és szalagnyomás

„Az Amatőr“ bekötési táblái-
nak ára 3 korona. Előjegy-
zéseket elfogad az „Amatőr“
kiadóhivatala. Az előjegyzés
= még nem kötelez! =

SIMON MIHÁLY

ELSŐ MAGYAR FÉNYKÉPEZÉSI
MŰASZTALOS BUDAPESTEN,
VII. KERÜLET, RÓZSA-UTCA 15. SZ.

(Wesselényi-utca sarkán).

KÉSZIT: Utazó, mű-
terem- és reproduk-
ció kamarákat. ~
Készülékeket cinko-
grafiai intézeteknek és
a háromszínyomás
céljaira. ~ Minden
e szakba vágó mun-
kát és javításokat
precíz kivitelben,
gyorsan és szolid áruk
~ mellett végez. ~

Helyiségváltás!

BELLER REZSŐ FÉNYKÉPÉSZ

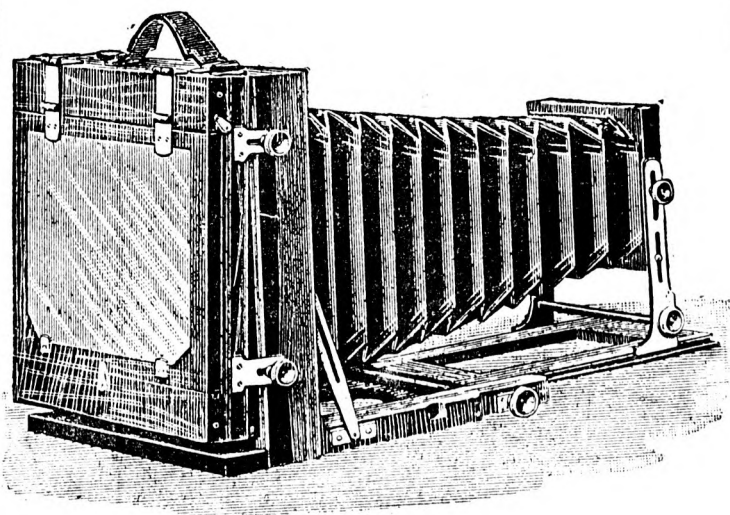
értesíti t. megrendelő közönségét,
hogy IV., Egyetem-tér 5. sz. (I. em.)
alatti helyiségeit m. évi nov. 1-től fogva

BUDAPEST, Bokréta-utca 23. szám

alá helyezte át és kéri megren-
delőinek további támogatását.

Uj, a modern szükségletnek megfe-
lelő berendezése pedig arra képe-
síti, hogy minden kívánságnak — me-
lyet ma a közönség egy jó fénykép-
hez fűz, — meg tud felelni. Elvállal
jutányosan mindennemű amatőr fény-
képezési munkát, fényképészeti kü-
lönlegességek készítését, úgy mint
gummi-, pigment- és platinyomást.
Negatív-papír és bromezüst nagyítást.
Filmek kidolgozását. Gyors és pon-
tos szállítás!

Amatőrök szakszerű kiképzése bármely fényképező eljárásban

GERLICH ÉS SVUGER

== BUDAPEST ==

VII. KERÜLET, KLAUZÁL-UTCA 21.

FÉNYKÉPÉSZETI GÉPEK MŰASZTA-

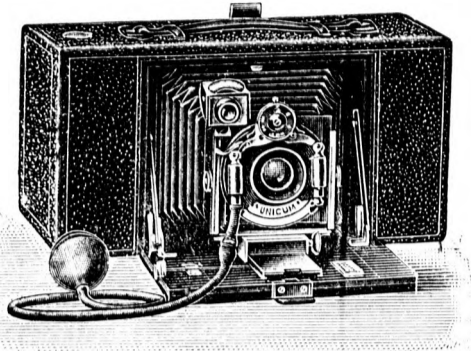
LOSAL. JAVÍTÁSOKAT A LEGJUTÁ-

NYOSABB ÁRON ESZKÖZÖLNEK.

♥♥♥♥

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

♥♥♥♥

Rietzschel „CLACK“-ja

fényerős RIETZSCHEL anasztigmattal F/8.
A LEGJOBB, LEGTÖBBET NYUJTANI
KÉPES univezális kamara film és lemezre.
Minden egyes filmfelvétel beállítható.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Beszerezhető minden nagyobb szaküzletben vagy

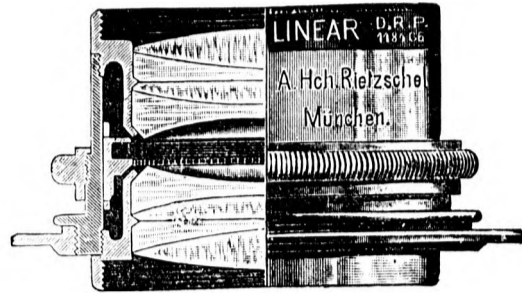
H. HCH. RIETZSCHEL, OPTISCHE FABRIK, G. m. b. H.

MÜNCHEN L., SCHILLERSTRASSE NR. 28.

Nagybani képviselője Ausztria-Magyarország számára: Georg Jahn, Wien IX/4., Lustkandlgasse 12.

Rietzschel „LINEAR“-ja

a legfényerősebb KITTEZETT univerzális
anasztigmat. -- Német bir. szab. 118,466.

A legmagasabb fényerő F:4.5.

Kényelmes amatőrök

csakis

Ernemann „Heag XII”

gépet vesznek

k. b. 2.5 cm. vastag.
550 gr. nehéz.
Optikája elsőrangú.
Kihuzata 27 cm.
Sektor-zár.
Mérsékelt ár.

Kérjen
12 sz. árjegyzéket
ingyen és bérmentve.

Heinr. Ernemann Act.-Ges.
DRESDEN-A. 21.

WACHTL ÉS TÁRSA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-UT 6

A FÉNYKÉPEZÉSI összes kellékeinek
:: és rokon szakok :: összes kellékeinek
raktára. KÉZIKAMARÁK, OBJEKTIVEK, SZÁ-
RAZLEMEZEK, PAPIROK, KARTONOK és VE-
GYISZEREK minden gyártmányából nagy választék.
Fényképezési munkálatok mérsékelt áron és legjobb
kivitelben. Sötétkamaránkat vevőink és átutazó amatőrök
díjtalanul használhatják. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Die Schönheit

Modern képes folyóirat.

Kiadja: Karl Wanselow.

- A „Die Schönheit“ az álszemérem és álerköcsök ellen küzd.
A „Die Schönheit“ a testi szépség és egészséges erő kultuszát számos cikk és
esztétikai. kiváló, művészi képekkel törekszik terjeszteni.
A „Die Schönheit“ útmutatással és tervekkel szolgál a művészi ruházko-
dásra nézve.
A „Die Schönheit“ a legkiválóbb művészek írói és képzőművészeti termé-
keit közli.
A „Die Schönheit“ cikkeivel és képekkel az esztétikai érzék általános fej-
lesztésére törekszik.
A „Die Schönheit“ szerkesztősége és kiadóhivatala

BERLIN-TEMPELHOF, Stollbergstrasse 2. szám alatt van.

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

AZ ÖRDÖGÁROK TÉLEN
BLAU HERMAN, BUDAPEST

Az Amatőr műmelléklete

Minden jog föntartásával